
**Soupis prvotisků
Catalogus incunabulorum**

1. ADAM, Magister

Summula cum commento et glossa interlineari. Coloniae: Henricus Quentell, 25. Ian. 1495. 4°.

GW 213 – Goff A 46 – HC 13707 (Raymundus de Pennaforte) – ISTC ia00046000
Kotvan 3 – Louda 1 – Podlaha, str. 109 (*I 75,1).

(Tab. I.)

Exemplář neúplný (chybí ff m 3–4, dd 4), v 19. nebo ve 20. století poškozený z výstavnických důvodů, jak naznačuje záznam modrou tužkou na přední předsádce: „S.P.M.⊕ 17a, b, c,“ jehož smysl je blíže vysvětlen soudobým textem na papírovém štítku, přilepeném u podélné ořízky: „První dva listy (dřevoryt titulní a první list textu vyjmuty, označeny číslem S.P.M.⊕ 17a, b, c a vystaveny ve sbírkách musea uměl. průmyslového v Plzni. Patří k tisku: Summula... Raymundi)“. Tyto listy byly 9. 4. 1980 vráceny na původní místo do knihy. Knižní blok je poškozen červotočem, přední přideštlí je z větší části ztraceno.

Vazba původní, polokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, florální motivy), snad plzeňská. Dnes je značně poškozena: přední i zadní deska je i se hřbetem oddělena od knižního bloku, obě spony se zachovaly jen zčásti. U zadního přideštlí je pergamenový záševek s rukopisným textem teologického obsahu, asi z 15. stol.

Provenience: Na titulním listu rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu papírový štítek s dřívější značkou Arciděkanství knihovny „107“, pod ní novější štítek s číslem „214“ a s pozdějším inventárním číslem Umělecko-průmyslového musea „5986“, které se též opakuje bílou barvou na přední desce, tužkou na přední předsádce a paginýrkou na fol. A 2v. Na přední předsádce je kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, dále dvakrát podélné razítko „Inventárně provedeno“ a číslo „214“. Také inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0139–0140, inv. č. 5986 uvádí, že se tento prvotisk dostal do Umělecko-průmyslového (nyní Západočeského) musea v Plzni „darem z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni.“ Totéž uvádí Inventář 1940, fol. 20.

Prameny a literatura: Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 1. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 105n., č. 1.

Signatura: **501 F 13**; přírůstkové číslo: **016 458** (inv. č.: 5 986)

(Pal.) ADELPHUS, Iohannes

Sequentiarum luculenta interpretatio. Argentinae: Ioannes Knobloch, 31. Mart. 1513. 4°.

Index Aureliensis 100.597

Vazba původní, polokožená na dřevěných deskách, je porušena červotočem. Dolní část hřbetu je ztracena. Přední předsádka se nedochovala, zadní tvoří pergamenový list s latinským textem, podloženým notami (15. století). Spona ztracena.

Provenience: Na titulním listu základního tisku vlastnický přípisek: „Ex libris Bartholomaei Kuldani ab Harantspergk mpp“ (Kuldani byl 1623–1630 plzeňským arciděkanem, srov. J. Strnad, Sborník Městského historického musea v Plzni VII,

1922, str. 36, č. 15). Na hřbetu papírový štítek s nápisem (17.–18. století): „Sequentiarum luculenta Elucidatio“ a číslo „82“. Na titulním listu základního tisku kulaté razítko ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na fol. a1 základního tisku kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ a přípisek „Arc. 374.“. Na zadní straně přední desky kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4404“. Tamže tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ a starší značka „Prv. 17“, která se opakuje na hřbetu.

Přívazek: (Inc.) CARACCIOLUS, Robertus: Sermones quadragesimales...

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 374.

Signatura: 501 F 6 (starší signatura: ST 37/72); přírůstkové číslo: 004 404

ALMANACH, boh. v. **Minucí na rok 1491**

2. ANDREAE, Iohannes

Novella super VI. Decretalium. Venetiis: Andreas Torresanus, de Asula, 9. Mar. 1491. 2°.

GW 1732 – Goff A 632 – H 1079 – ISTD ia00632000

Balcar, Frant. 2

Exemplář neúplný (horní polovina titulního listu ztracena), porušený červotočem a vlhkostí. Iniciály neprovedeny.

Vazba původní polokožená na dřevěných deskách byla stržena i se hřbetem a je nezvěstná. Ze dvou spon se dochovala jedna. Hřbet byl vyztužen v mezivazích třemi pergamenovými zlomky rukopisu asi ze 14. stol.

Provenience: Na fol. a 2r základního tisku rukou Felixe Mollera z počátku 17. století: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, které se v konvolutu častěji opakuje. Roku 1926 byl svazek v majetku Městského historického musea v Plzni, v němž byl mezi přední předsádkou a titulním listem upevněn papírový štítek (17 x 11cm) se strojopisným textem, v němž se uvádí explicit, impressum a údaje o vazbě a provenienci. Na titulním listu základního tisku kulaté razítko „Knihovna Západočeského muzea v Plzni“, (inkoustem) „4419“ a (tužkou) „52/72“.

Přívazek 1: (Inc.) PAVINIS, Iohannes Franciscus de: De officio et potestate Capituli Sede vacante...

Přívazek 2: (Inc.) PANORMITANUS de Tudeschis, Nicolaus: Consilia (cum Ludovici Bolognini tabula)...

Prameny a literatura: Macháček 1926, str. 17n., č. 33–35. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 2. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 106, č. 2.

Signatura: 501 B 3 (starší signatura: ST 52/72); přírůstkové číslo: 004 419.

3. ANGELUS de Clavasio

Summa angelica de casibus conscientiae. Cum additione Hieronymi Tornieli. Argentinae: Martinus Flach, 1. Dec. 1491. 2°.

GW 1932 – Goff A 721 – H 5391 – ISTC ia00721000
Balcar, Dom. 11 – Dokoupil 66 – Riedl 45

Exemplář neúplný (chybí prázdný list GG 8), vytržený ze hřbetu a zčásti porušený červotočem. Listy úvodní a závěrečné složky jsou uvolněny z vazby. Pouze ve třech úvodních složkách zčásti a nepříliš zdařile provedené iniciály a rubriky červenou barvou.

Původní polokožená nezdobená **vazba** na dřevěných deskách se dochovala jen zčásti. Na silně poškozeném hřbetu štítek s nápisem ze 17.–18. stol.: „Summa Angelica de Casibus conscientiae“ a se starší značkou Arciděkanské knihovny „34“.

Provenience: Na titulním listu přípisek: „1.5.7.3. Dominus Johannes premislaus Paczovinus civis Misensis dono dedit. Sumque fidus possessor Jeremias Kurnicius polonus.“ – Na fol. 2r úvodní vrstvy: „Ex Libris M. Ioannis Sculteti a Lerchenfels“. – Prvotisk se dostal do Arciděkanské knihovny asi až v 17. stol. Srov. J. Strnad, Sborník Městského historického musea v Plzni VII, 1922, str. 35. Na titulním listu kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na rubu titulního listu kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s přípisem (inkoust) „4384“ a tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se signaturou „Prv. 17“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 354. – Macháček 1926, str. 13, č. 15. (s několika omyly).– Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 105n., č. 3.

Signatura: **501 D 7** (starší signatura: ST 17/72); přírůstkové číslo: **004 384**.

4. ANGELUS de Clavasio

Summa angelica de casibus conscientiae. Cum additione Hieronymi Tornieli. Argentinae: Martinus Flach, 26. Mar. 1495. 2°.

GW 1938 (Anmerkung) – Goff A 725 – HC 5397 – ISTC ia 00725000
Kotvan 55 – Riedl 49

Exemplář úplný, poněkud porušený. Neumělé iniciály červenou a žlutozelenou barvou jsou soustavněji provedeny až po složku c⁸, dále jen ojedinele; žluté a zelené rubriky. Text zčásti podtrhán.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, razítka: střídavě rozeta, pětistá růže, heraldická lilie, florální motivy; na zadní desce je výzdoba prostší). V rozích a uprostřed přední i zadní desky ozdobné kování, dnes zčásti ztracené. Dvě neúplné spony. Stopy po červotoči, hřbet z větší části stržen. Záševek u předního přičeští tvoří pergamenový zlomek (27,5 x 3,5 cm) českého dlouhopisu, na němž se vyskytují jména „/ Krysstoff [?] z / Gutsstayna a Na Rabs/staynie“, „[?] z waldowa sedienijm /na [?]“, „/ [?] z Rabsstayna a na Hradku“ a „Jan Habarth z Strocho/wicz/“. Písařský projev svědčí pro 15. nebo počátek

16. stol. Témuž navědčují i výše uvedená jména. Podle A. Sedláčka, Hrady, zámky a tvrze království Českého 13, Praha 1905, str. 139 ujal Rabštejn r. 1489 „Kryštof, syn Burjana z Gutenštejna, a vydal jej králi Vladislavovi až r. 1509.“ – Predikát „z Valdova“ (podle Valdova na Chebsku) užívaly rytířské rody Mošaurů a Mulců, jejichž členové jsou však jmenovitě známi až v pol. 16. stol. (srov. A. Sedláček, in: Ottův slovník naučný 17, Praha 1901, str. 782 a 849). – Hrádek patřil Jindřichovi z Rabštejna, pak jeho synu Ladislavovi († okolo r. 1495). Teprve Ladislavův syn Jan vyměnil r. 1508 Sychrov (Hrádek) za zboží hostounské (srov. A. Sedláček, in: Ottův slovník naučný 21, Praha 1904, str. 10; týž, Místopisný slovník historický království Českého. Praha 1998, str. 858). – Pokud jde o Jana Habarta, uvádí Jan Pilnáček (Staromoravští rodové, Brno 1972, str. 322), že Habartové ze Štrochovic seděli v Čechách v letech 1467–1507, později žili na Moravě. Tyto doklady svědčí o tom, že dluhopis byl vystaven koncem 15. nebo počátkem 16. stol. a někdy poté byl užit při vazbě, která byla provedena nejspíše v 1. pol. 16. stol. v Plzni nebo v západních Čechách.

Provenience: Na titulním listu přípisek ze 17. stol., údajně o věnování svazku Jaroslavem Bořitou z Martinic (Macháček). Na hřbetu štítky: 1. ze 17. stol. s nápisem o obsahu knihy a starším číslem Arciděkanské knihovny v Plzni „34“. – 2. s číslem (inv. kostela sv. Bartoloměje) „128“. Kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na rubu titulního listu kulaté razítko „KNIHOVNA Historického musea v PLZNI“ a přípisek inkoustem „Arc. 355“. Na titulním listu kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ a přípisek inkoustem „4385“. Na hřbetu štítek se starší signaturou „Prv. 18.“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 354. – Macháček 1926, str. 14, č. 17. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 106n., č. 4.

Signatura: 501 D 8 (starší signatura: ST 18/72); přírůstkové číslo: 004 385.

5. ANGELUS de Clavasio

Summa angelica de casibus conscientiae. Cum additamento Hieronymi Tornieli. Venetiis: Georgius Arrivabenus, 2. Mai 1495. 8°.

GW 1939 – Goff A 726 – HC 5398 – ISTC ia 00726000
Dokoupil 68 – Louda 99 – Podlaha, str. 38 (*C 112).

Exemplář neúplný (chybí list X 7). Za nepotištěným listem X 8 je přivázáno ještě 12 čistých listů. – Mezi úvodní složku o 8 listech a vrstvu a⁸ je vevázáno 12 listů, značených v pravém horním rohu tištěnou foliací 1–12; GW tyto listy eviduje až za složkou X⁸. Některé listy jsou porušeny červotočem, jiné vlhkostí. Na fol. I 6 byla (v 15. stol.?) rukopisně doplněna signatura. Malované iniciály střídavě červené a modré, jen ojedinelé zdobené prostými výběhy. Červené a modré rubriky, červeně podtrhaná jednotlivá slova, zvláště v nadpisech kapitol.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, v rozích pětilisté růže, střední pole členěno linkami v kosočtverce, v nichž se opakují razítka s heraldickými liliemi; zadní deska bez kolků s pětilistými růžemi a heral-

dickými liliemi), ale porušená. Dvě neúplné spony. Přední přídeští částečně odděleno od přední desky. Na pergamenové přední předsádce rukou 15.–16. stol.: „Summa Angelica“. Na fol. h 4r soudobá latinská glosa.

Provenience: Podle Inventáře sbírek Umělecko-průmyslového musea města Plzně, kniha V, str. 0143–0144, inv. č. 5991, pochází prvotisk „z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni, čís. 408“, odkud se dostal na nynější místo darem.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 21, inv. č. 5991. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 3. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 107n., č. 5.

Signatura: **501 F 15**; přírůstkové číslo: **016 461** (inv. č.: 5 991)

6. ANTONINUS Florentinus

Confessionale: Defecerunt scrutantes scrutinio. Lat. Cum Titulo de restitutionibus. Argentinae: Martinus Flach, 1499, 4°.

GW 2137 – Goff A 833 – HC 1205 – ISTC ia00833000
Riedl 59

Exemplář úplný, poněkud poškozený červotočem a na titulním listu nečistotou. Iniciály neprovedeny. Na posledním listu je přilepen papírový štítek se záznamem, který se týká titulního listu následujícího přívazku 2: „Titulní list s dřevorytinou označenou č. 70 (toto přeškrtnuto a nadepsáno 71) vyjmut a vystaven ve sbírkách tisků a vazeb Uměleckoprůmyslového musea v Plzni. ... Inv. k(ostela) sv. Bart(oloměje) 307...“ Tužkou je připsáno: „Titulní list je v síni VIIb v rámu u okna skup. VI., č. obr. 13.“ Na téže straně je připsáno modrou pastelkou „S.P.M.⊕ 31.“

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, podle Čadíka (viz níže) „plzeňská“. Kování v rozích a uprostřed obou desek. Dvě spony s nápisy gotickou minuskulí „ma(ria)“. Hřbet byl v nové době opraven.

Provenience: Na titulním listu základního tisku rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis.“

Přívazek 1: (Inc.) WANN, Paulus: Sermones de praeservatione hominis a peccato...

Přívazek 2: (Inc.) Manuale parochialium sacerdotum...

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha II, str. 0133–0136, inv. č. 1937, a kniha V, str. 0193–0194, inv. č. 6097 (= vyňatý titulní list přívazku 2); – Čadík 1919, str. 23n., č. 4. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 4.

Signatura: **501 F 10**; přírůstkové číslo: **016 312** (inv. č.: 1937)

7. ANTONINUS Florentinus

Summa theologica. Pars 1–4. Norimbergae: Antonius Koberger 1477–1479. 2°.

GW 2186 – Goff A 871 – HC 1242 – ISTC ia00871000

Zlomek: Pars 1, fol. [a 2].

Signatura: **510 F 9**; přírůstkové číslo: **026 024** (inv. č.: 2 894).

AQUILA, Petrus de v. **PETRUS de Aquila**

AQUINO, Thomas de v. **THOMAS Aquinas**

ARGENTINA Thomas de v. **THOMAS de Argentina**

ARTICULI Parisienses v. **PETRUS Lombardus: Sententiarum libri IV**

ASTENSIS, frater: Canones poenitentiales v. **NICOLAUS de Ausmo: Supplementum Summae Pisanellae**

8. AUERBACH, Iohannes

Processus iudiciarius. Cum commentario Iohannis de Eberhausen. Lipsiae: Mauricius Brandis [14]89. 2°.

GW 2851 – Goff A 1209 – HC 2126 – ISTC ia 01209000

Louda 174

Exemplář neúplný (chybějí listy d 4–5, f 3, f 5–6, i 3, i 6 a složka D⁶), jinak dobře zachovalý. Iničiály neprovedeny. Na fol. a 9r na okraji přípisek rukou 16. století „Martinus“. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Přívazek k základnímu tisku (**Inc.**) **Declaratio titulorum legalium...**

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 346. – Macháček 1926, str. 11, č. 6.

Signatura: **501 A 2** (starší signatura: ST 9/72); přírůstkové číslo: **004 376**.

9. AUGUSTINUS, Aurelius

De civitate dei. Cum commentario Thomae Waleys et Nicolai Trivet. Basileae: Iohannes Amerbach, 13. Feb. 1489. 2°.

GW 2887 – Goff A 1243 – HC 2064 – ISTC ia 01243000

Balcar, Frant 7 – Kotvan 122 – Kotvan – Frimmová 47 – Louda 185 – Riedl 90

Exemplář neúplný (chybí fol. a 1 s dřevořezem), poškozený. Stopy po vlhkosti, ojediněle po červotoči. – Prosté, střídavě červené a modré iničiály, některé dvojbarevné. Ojediněle červené rubriky, místy podtrhaný text. Novodobá foliace tužkou. Rukopisné glosy z 15.–16. století.

Přívazek k základnímu tisku (**Inc.**) **Augustinus Aurelius: De trinitate...**

Signatura: **501 A 8** (starší signatura: ST 24/72); přírůstkové číslo: **004 391**.

10. AUGUSTINUS, Aurelius

Explanatio psalorum. Basileae: Iohannes Amerbach, 1489. 2°.

GW 2909 – Goff A 1272 – HC1971 – ISTC ia01272000

Balcar, Dom. 18 – Dokoupil 121 – Kotvan 128 – Kotvan – Frimmová 52 – Louda 194 – Podlaha, str. 10 (*B 20) – Riedl 94 – Šimáková 102

Exemplář úplný (první a druhá složka prvního dílu vevázána až na konci celého svazku za dílem třetím). Skvrny po vlhkosti, stopy po červotoči; některé listy jsou pošpiněny, jiné potrhány. – Prosté, střídavě červené a modré iniciály, některé ozdobnější. Porůznu červené a modré rubriky. Novodobá foliace tužkou. Na zadním přideštní přípisek rukou 15.–16. stol.: „436“, ojediněle latinské glosy rukou asi 16.–17. stol.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, koly: poloviční heraldická lilie, drak, noh, kotva, rozetky, florální motiv) je silně porušena a místy stržena, třebaže byla chráněna v rozích a uprostřed obou desek kováním, dnes zčásti ztraceným. Dvě spony, z nichž jen homí je úplná. Obě desky jsou odděleny od vazby.

Provenience: Na titulním listu rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“ a poněkud níže touž rukou: „Felix Mollerus omnes libros Notavit Archidiaconatui Pilsnensi Anno 1612 orate pro eo.“ Na hřbetu štítek s porušeným nápisem, který uváděl obsah knihy. Číslo se nedochovalo. Snad se nelišilo od pozdějšího, níže na papírovém štítku rukou 18.–19. století: „65“. Na titulním listu kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické museum v PLZNI“ a přípisek „Arc. 362“. Asi současně byl na přední přideštní pořízen přípisek modrou pastelkou „M(useum) H(istorické) 23/6 (1)909“ a k titulnímu listu přilepen lístek se stručným strojopisným bibliografickým záznamem. – Kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s přípisem „4392“, tištěné exlibris „Bibliotheca musei Pilsnensis“ se značkou „Prv. 25“, která se opakuje na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 362. – Macháček 1926, str. 15, č. 26 (s nesprávným údajem o odkazu Blažeje Mollera). – Listy filologické 104 (1981), str. 104, pozn. 2. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 108, č. 9.

Signatura: **501 A 9** (starší signatura: ST 25/72); přírůstkové číslo: **004 392**.

11. AUGUSTINUS, Aurelius

Expositio evangelii secundum Iohannem. [Basileae: Iohannes Amerbach, non post 1491.] 2°.

GW 2912 – Goff A 1275 – HC1982 – ISTC ia 01275000

Dokoupil 122 – Klausnerová 30 – Kotvan 131 – Louda 197 – Šimáková 105

Exemplář neúplný (chybí prázdný list ff 8), poněkud poškozený. Stopy po vlhkosti a červotoči. Iniciály neprovedeny. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba polokožená, dnes z větší části stržena. Dřevěné desky. Dvě neúplné, na zámčích nápisné spony („maria“). Zadní přideštlí chybí, úvodní a závěrečné složky uvolněny z vazby.

Provenience: Na titulním listu přípisek Felixe Mollera „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, tamže kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické museum v PLZNI“ a přípisek „Arc. 384“. Tamže kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s přípisem „4414“. Na vnitřní straně zadní desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se značkou „Prv. 47“, která se opakuje na přední desce.

Prameny a literatura: Inventář 1940, f. 18, č. 384. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 6. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 108, č. 10.

Signatura: **502 A 6** (starší signatura: ST 47/72); přírůstkové číslo: **004 414**.

12. AUGUSTINUS, Aurelius

De trinitate. [Basileae:] Iohannes Amerbach, 1489. 2°.

GW 2926 – Goff A 1343 – HC 2037 – ISTC ia01343000

Balcar, Frant. 8 – Kotvan 137 – Kotvan – Frimmová 55 – Louda 202 – Riedl 98

Exemplář úplný. Stopy po vlhkosti, zčásti po nečistotě. Přední přideštlí uvolněno z vazby. Prosté, střídavě modré a červené iniciály. Novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, ve středním poli vzor granátového jablka, florální motiv). Dvě neúplné spony, kování v rozích a uprostřed obou desek ztraceno, pokryv potrhán a porušen červotočem, hřbet stržen.

Provenience: Na fol. a 2r základního tisku rukou Felixe Mollera přípis „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“.

Přívazek (Inc.) **AUGUSTINUS, Aurelius: De civitate dei ...**

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, inv. č. 361. – Macháček 1926, str. 15, č. 25. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 7. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 108, č. 11.

Signatura: **501 A 8** (starší signatura: ST 24/72 přív.); přírůstkové číslo: **004 391**.

AUSMO, Nicolaus de v. **NICOLAUS de Ausmo**

13. BARBARUS, Hermolaus

Oratio ad Fridericum III. imperatorem et Maximilianum I. regem Romanorum. Ed: Petrus Danhauser. [Norimbergae: Petrus Wagner, post 2. Apr. 1490.] 4°.

GW 3346 – Goff B 106 – H 2419 – ISTD ib 00106000

Exemplář úplný, jen nepatrně porušený červotočem. Stopy po vlhkosti a nečistotě. Na fol. B 4v český přípisek rukou 16. století, zčásti seříznutý při vazbě.

Přívazek 2 k základnímu tisku (**Inc.**) **PETRARCA, Franciscus: De remediis utriusque fortunae...**

Signatura: **501 F 2** (starší signatura: ST 5/72); přírůstkové číslo: **004 372**.

14. BARTOLUS de Saxoferrato

Super prima parte Digesti novi. Repetitio legis: Caesar. De publicanis. Venetiis: Andreas Calabrensis, Papiensis, 31. Mai 1486. 2°.

GW 3553 – H 2615 – ISTC ib00218800

Exemplář úplný, zčásti porušený vlhkostí a červotočem. Listy r 7–8, s 1–5 potrhány. Iniciály neprovedeny.

Vazba původní polokožená na dřevěných deskách (kterou viděl ještě F. Macháček, viz níže), je nezvěstná. Také hřbet byl stržen. Ve druhém mezivazí v hlavě knihy novodobý papírový štítek s číslem Arciděkanské knihovny „32“. Kniha se zavírala koženými pásky, které se dochovaly.

Provenience: Na fol. A 2r vpis rukou Felixe Mollera z počátku 17. stol.: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, pod ním kulaté razítko (které se častěji opakuje v knižním bloku) „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ a číslo „32“. Na fol. A 1r modrou pastelkou „T“ a poněkud níže inkoustem „Inv. čís. mus. 5994“.

Přívazek (Inc.) BARTOLUS de Saxoferrato: Super secunda parte Digesti novi...

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0145–0146, inv. č. 5994 (popisuje pouze knižní blok bez vazby a uvádí, že jde o dar z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni, č. 32). – Inventář 1940, fol. 21, inv. č. 5994. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 9 a 10. – Gotika v západních Čechách, str. 109, č. 13.

Signatura: **506 B 2**; přírůstkové číslo: **016 299** (inv. č.: 5 994).

15. BARTOLUS de Saxoferrato

Super secunda parte Digesti novi. Venetiis: Andreas Torresanus, de Asula, 22. Nov. 1486. 2°.

GW 3571 – H 2609 – ISTC ib00221600

Exemplář neúplný (chybí list aa 10). Knižní blok zčásti porušen vlhkostí a červotočem. Iniciály neprovedeny.

Přívazek k základnímu tisku (Inc.) BARTOLUS de Saxoferrato: Super prima parte Digesti novi...

Signatura: **506 B 2**; přírůstkové číslo: **016 299** (inv. č.: 5 994)

16. BARTOLUS de Saxoferrato

Super prima parte Digesti veteris. Venetiis: Bernardinus Rizus, Novariensis et Antonius de Stanchis (de Valentia), 6. Sept. 1485. 2°.

GW 3586 – ISTC ib00225200

Exemplář úplný, porušený červotočem a na úvodních listech první složky pošpiněný. Iniciály neprovedeny.

Polokožená vazba byla stržena a je nezvěstná. Obě dřevěné desky jsou porušeny červotočem. Spona ztracena. Přední a zadní předsádku nahrazují úzké pergamenové záševky.

Provenience: Na fol. a 2r základního tisku přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „33“ (vesměs z 19. století). K fol. [a 1r] byl připojen v bývalém Městském historickém museu v Plzni lístek (5,5 x 13,4 cm) se stručným strojopisným bibliografickým záznamem, s poznámkou „Z býv. knihovny arciděkanské“ a s pozdějším přípisem „Prv. 51“. Na fol. [a 1v] kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4418“ a se starší značkou „51/72“, která se opakuje na přední desce.

Přívazek: **BARTOLUS de Saxoferrato: Super secunda parte Digesti veteris...**

Prameny a literatura: Macháček 1926, str. 19, č. 41. – Listy filologické 104 (1981), str. 107, č. 11. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 109, č. 15.

Signatura: **501 B 1** (starší signatura: ST 51/72); přírůstkové číslo: **004 418**.

17. BARTOLUS de Saxoferrato
Super secunda parte Digesti veteris. Venetiis: Andreas Calabrensis, Papiensis, Il. Mar. 1486. 2°.

GW 3598 – Goff B 227 – H 2586 – ISTC ib00227000

Exemplář úplný, zachovalý, jen v závěrečných vrstvách poněkud porušený červotočem. Iniciály neprovedeny.

Přívazek k základnímu tisku (Inc.) BARTOLUS de Saxoferrato: Super prima parte Digesti veteris...

Signatura: **501 B 1** (starší signatura: ST 51/72); přírůstkové číslo: **004 418**.

18. BAYSIO, Guido de
Rosarium decretorum. [Argentinae: Iohannes Mentelin, circa 1473]. 2°.

GW 3744 – Goff B 285 – H 2713 – ISTC ib 00285000

Kotvan 191 – Louda 281

Exemplář neúplný (chybí celá složka [x⁸]), zčásti porušený vlhkostí a červotočem. Prosté červené a modré iniciály, místy rubriky a rukopisná živá záhlaví. – Fol. [a2], vyňaté z výstavnických důvodů a označené inv. č. 18707, bylo vráceno na původní místo.

Vazba původní, podle přípisu na zadní straně přední desky „plzeňská“, zdobená slepotiskem. V rozích a uprostřed přední i zadní desky kování. Dvě spony (na zámčích nápisy gotickou minuskulí: „maria“). Na přední desce nápis rukou 15.–16. stol.: „Rosarius decreto(rum)“. Hřbet vyspraven koží. Na fol. [a 1r] záznamy

o využití knihy v muzejních expozicích a o tom, že svazek původně patřil kostelu sv. Bartoloměje v Plzni, kde měl inv. č. 9.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 22. – Čadík 1919, str. 26, č. 4. – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 13. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 110, č. 18.

Signatura: **503 C 1**; přírůstkové číslo: **016 292** (inv. č.: 6008 + 18707).

19. **BAYSIO, Guido de**

Rosarium decretorum. Venetiis: Andreas Torresanus, de Asula, 14. Apr. 1495. 2°.

GW 3748 (Anmerkung) – Goff B 289 – HC 2718 – ISTC ib00289000

Exemplář úplný, poněkud poškozený a porušený vlhkostí a červotočem. Iniciály neprovedeny. Porůznu rukopisné glosy (16. stol.).

Vazba původní, polokožená, dnes potrhaná a značně poškozená červotočem, na dřevěných deskách. Slepotosková výzdoba: linky, florální motiv, váleček, kolky (pětিলístá růže). Obě spony jsou ztraceny.

Provenience: Na fol. a lr přípisek původního majitele: „Liber Alexij Czapek 1675. 3. Iulij.“ (A. Čapek se stal plzeňským arciděkanem 13. prosince 1671. Srov. Josef Strnad, Sborník Městského historického musea v Plzni VII, 1922 [1923], str. 39). Tamže razítko Zádušního úřadu v Plzni, podélné razítko „Inventárně provedeno“ a č. „34“, které se opakuje na novodobém modře lemovaném štítku na hřbetu. Lístek velikosti 5,7 x 14,8 cm z bývalého Městského historického musea v Plzni se stručným strojopisným bibliografickým záznamem. – Kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s přípisem „4420“. Tamže značka „53/72“, která je uvedena též na hřbetu.

Prameny a literatura: Macháček 1926, str. 18, č. 38. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 110, č. 19.

Signatura: **501 B 4** (starší signatura: ST 53/72); přírůstkové číslo: **004 420**.

BELLOVACENSIS, Vincentius v. **VINCENTIUS Bellovacensis**

BENEŠ z Hořovic v. **TWINGER von Königshofen, Jakob**

BERENGARIUS Fredoli: Inventarium Speculi iudicialis v. **DURANTI Guillelmus: Speculum iudiciale**

BERNARDINUS de Bustis v. **BUSTIS, Bernardinus de**

BEROALDUS, Philippus v. **PHILELPHUS, Franciscus**, přívazek 2

20. BIBLIA. Cum additionibus Menardi monachi. Norimbergae: Antonius Koberger, 10. Nov. 1478. 2°.

GW 4234 – Goff B 559 – HC 3069 – ISTC ib00559000
Louda 338

Zlomek, pouze fol. CCXXXiiij.

Signatura: **510 F 16**; přírůstkové číslo: **026 028** (inv. č.: V/25).

21. BIBLIA. Norimbergae: Antonius Koberger, 31. Dec. 1482. 2°.

GW 4250 – Goff B 575 – H3084 – ISTC ib00575000

Exemplář neúplný (chybějí listy: a 1, a 2 = Fo. I, a 4 = Fo. III, a 5 = Fo. IIII, a 7 = VI, a 8 = VII, b 1-2 = VIII-IX, b 6 = XIII, mm 11-12, z nichž poslední mm12 = list 462, neznačený, zůstal prázdný. Některé listy jsou potrhány, aniž byl porušen text. Silně poškozeny jsou listy první, druhé a závěrečné složky, které se působením vlhkosti zčásti již rozpadly, a to i v textové části. Stopy po červotoči. Porůznu rukopisné glosy několika rukou z 15.-17. století.

Vazba celokožená, na dřevěných deskách, zdobená dnes již značně zašlým slepotiskem (linky, na dolním okraji přední desky slepotiskem letopočet „1615“). Pokryv poškozen, dvě neúplné spony. Jak nasvědčují obě příděšty a předsádkové listy (bílý papír z 19. stol.), byla vazba opravena, asi v českokrumlovské Besední knihovně.

Provenience: Vpředu na druhém předsádkovém listu přípisek: „Bibliothecae publicae Crumloviensi donavit P. Franciscus Faschingbauer, parochus Chroboldensis anno Domini 1884“ (= Chroboly, 8 km jv. od Prachatic, srov. Profous 2, str. 63). Pod přípisem oválné razítko „BESEDNÍ KNIHOVNA V ČESKÉM KRUMLOVĚ“, které se v knize častěji opakuje. Osudy svazku popsal J. Hejnic, Strahovská knihovna 14-15 (1979-1980), str. 107.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 345. – Listy filologické 104 (1981), str. 105, pozn. 4. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 110, č. 20.

Signatura: **501 D 4** (starší signatura: ST 8/72); přírůstkové číslo: **004 375**.

22. BIBLIA. Venetiis: Iohannes Herbort, de Seligenstadt, 30. Apr. 1484. 4°.

GW 4255 – Goff B 580 – HC 3091 – ISTC ib00580000

Dokoupil 197 – Klausnerová 62 – Kotvan 236 – Kotvan – Frimmová 96 – Louda 353-354 – Riedl 156 – Šimáková 190 – Zahradník, str. 603 – Zmrzlá 5

Exemplář neúplný (chybějí listy a 1, a 8, dd 8), poněkud porušený vlhkostí a červotočem. Část listu a 2 (s provenienčním přípisem ?) odštířena, aniž byl porušen text. – Prosté, střídavě červené a modré, ojediněle i dvojbarevné iniciály; červené a modré rubriky. Četné latinské rukopisné glosy z 15.-17. století. Mezi fol. r 6-7 lístek (7,5 x 14,4 cm) s latinským textem na námět „Quam pulchri sunt gressus tui etc.“ (Cant. 7,1) rukou 16. století, mezi fol. B 1-2 upevněn lístek (7,5 x 10,4 cm)

s latinským textem (Cant. 4,1) „Quam pulchra es, amica mea“ rukou 16. století. Občas ručky. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, nezdobená, v rozích a uprostřed chráněná kováním, které se v úplnosti zachovalo jen na zadní desce. Pokryv byl přesto porušen, hřbet stržen. Přední deska je oddělena od knižního bloku a porušena červotočem. Dvě neúplné spony.

Provenience: Na předním přideštlí rukou 19. století: „Jan J. Rozsypal, býv. farář v Pačivě“ (= Pačejov, 7 km sz. od Horažďovic, srov. Profous 3, str. 316), a obdobně na štítku (6,9 x 14,5cm): „Jan J. Rozsypal, farář na odpočinku v Plzni ...“ Porůznu kulatá razítka: „Historické MUSEUM V PLZNI“. U fol. a 2r lístek (5,1 x 12,6cm) se stručným bibliografickým záznamem, který mimo jiné obsahuje údaj: „Daroval museu farář na odpočinku Jan Rozsypal“. Na předním přideštlí kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ a číslo „4399“. Tamže tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 32“, která se opakuje na přední desce.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 360. – Macháček 1926, str. 17, č. 32. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 110, č. 21.

Signatura: **502 D 7** (starší signatura: ST 32/72); přírůstkové číslo: **004 399**.

23. BIBLIA. Cum Tabula Gabrielis Bruni "in überarbeiteter Fassung" (GW). Basileae: Iohannes Frobenius, 27. Oct. 1495. 8°.

GW 4275 – Goff B 598 – HC 3118 – ISTC ib 00598000
Louda 368

Pouze zlomky (výstřížky) z následujících listů: fol. x 2, x 8, y 5, G 2, H 2, T 5, T 8, X 2

Signatura: **510 E 8**; přír. č. **026 027** (inv. č.: 2 896b).

24. BIBLIA cum glossa ordinaria pseudo-Walafredi Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudunensis. [Argentinae: Adolphus Rusch pro Antonio Koberger, non post 1480]. 2°.

GW4282 („Kurz nach 23. Sept. 1481“) – Goff B 607 („not after 1480“) – HC 3173 – ISTC ib00607000

Zlomek, pouze fol. a 5.

Signatura: **510 F 7**; přírůstkové číslo: **026 026** (inv. č.: 18 663).

25. BIBLIA cum glossa ordinaria Walafredi Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudunensis et cum postillis Nicolai de Lyra expositionibusque Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi. – Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum. Edd. Bernardinus Gadolus, Eusebius Hispanus, Secundus Contarenus. Cum privilegio. Venetiis: Paganinus de Paganinis, 18. Apr. 1495. 2°.

GW 4283 – Goff B 608 – HC 3174 – C 1035 – ISTC ib 00608000

Exemplář neúplný, pouze ff 1189–1398, tj. závěrečný (šestý) díl. Iniciály ani rubriky neprovedeny.

Celokožená benátská vazba papeže Pavla IV. (1555–1559) na polotuhých papírových deskách, zdobená zlaceným arabeskovým slepotiskem, opatřená na obou deskách v rozích kováním a uprostřed znakem původního majitele; zlacené ořízky. Čtyři úplné spony. Na zadní desce zlacený slepotiskový nápis: BIBLIA. CVM. GLOS. T. VI. IN. EPIST. PAV. ET. CAN. ACT. AP. Obdobný nápis, naznačující obsah, je také na hřbetu. Mezi oběma deskami a knižním blokem je vevázáno po třech předsádkových listech.

Provenience: Podle papírového lístku (12 x 7,6 cm), který je přilepen mezi první a druhý předsádkový list, dostala se tato kniha do Městského historického muzea v Plzni r. 1899 koupí od mnichovské firmy Emil Hirsch.

Prameny a literatura: Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 111, č. 22.

Signatura: 502 A 9; přírůstkové číslo: 015 483 (inv. č.: 5 865).

26. **BIBLIA cum glossa ordinaria Walafridi Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudunensis et cum postillis ac moralitatibus Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. Cum concordantiis marginalibus ad Decretum Gratiani. – Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum. Ed. Sebastianus Brant. Basileae: Iohannes Frobenius et Iohannes Petri, 1. Dec. 1498. 2°.**

GW 4284 – Goff B 609 – HC 3172 – ITC ib 00609000

Dokoupil 221 – Klausnerová 49 – Kotvan 252 – Kotvan – Frimmová 104 – Louda 374–376 – Riedl 169 – Šimáková 201–202 – Zahradník, str. 604

Exemplář neúplný (pouze Pars 2), poškozený červotočem a vlhkostí; prvních deset složek uvolněno z vazby. Vstupní iniciála [T⁵] v zeleném kvadratickém poli ve tvaru unciály, jejíž vnitřní pole je vyplněno tepaným zlatem; dřívky zdobené florálním dekorem jsou provedeny starorůžovou barvou. Ostatní iniciály střídavě červené a modré.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, florální motivy, rozety, ve vnitřním obdélníkovém poli vzor granátového jablka). Na přední desce slepotiskový nápis „Secunda pars glo(ssae) or(dinariae).“ Obě spony ztraceny. Vazba značně poškozena, mosazné kování v rozích a uprostřed obou desek je ztraceno. Četné stopy po červotoči. Přední deska je oddělena od knižního bloku.

Provenience: Na titulním listu přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex bibliotheca Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu štítek s nápisem (17.–18. století), naznačujícím obsah knihy: „Glossa ordinaria cum expositione Super quospiam Li(bros) Scripturae.“ Na hřbetu novodobý štítek s číslem „29“ Arciděkanské knihovny. Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 351“. Na odděleném předním příděšním lístku (6,7 x 18 cm) se stručným strojopisným bibliografickým popisem. Poněkud níže kulaté razítko „Knihovna

Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4381“ a se starší značkou „14/72“, která se opakuje na tištěném exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ a na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 351. – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 14. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 111n., č. 23.

Signatura: 501 A 6 (starší signatura: ST 14/72); přírůstkové číslo: 004 381.

27. BIBLIA cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. – Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum. Norimbergae: Antonius Koberger, 3. Dec. 1487. 2°.

GW 4289 – Goff B 614 – HC 3167 – ITC ib 00614000

Balcar, Dom. 30 – Dokoupil 230–234 – Klausnerová 78 – Kotvan 257 – Kotvan – Frimmová 108 – Louda 381 – Riedl 185–187 – Šimáková 208 – Zahradník, str. 604 – Zmrzlá 7

Pouze Pars I.

Exemplář úplný, poškozený: vyříznuta vstupní iniciála v rozsahu 19 řádků na listu a 1, další iniciála v rozsahu 30 řádků na fol. a 3. Stopy po červotoči a po vlhkosti.

Dvě (asi ozdobné) iniciály byly vyříznuty (viz výše), zachovaly se jen prosté, střídavě červené a modré, občas i dvojbarevné iniciály; červené rubriky. Glosy rukou 15.–16. stol. na fol. q 6r–7r. Několik papírových záložek, asi z 15.–16. stol.: 1. Mezi fol. f 4–5 velikosti 8 x 2,5 cm se zlomkem latinského rukopisného textu. – 2. Mezi fol. r 5–6 velikosti 2,5 x 9,1 cm se jmény několika poplatníků: „... kaussek ... Dussek ratag de 1 lanio – dedit ... /P/rokopius Rzihonis 1 quartale.“ – 3. Mezi fol. bb 5–6 zlomek velikosti 5,5 x 10,2 cm s českým záznamem o zádušní mši: „Item zwlasstie za petrowu dussy, kteremu se sluzba a pamatka diege, tez take s tiemi ...“

Vazba „plzeňská“ (Čadík) byla vyspravena zvláště ve hřbetu. Mosazné kování v rozích a uprostřed obou desek. Pokryv na dřevěných deskách, zdobený slepotiskem (popis podal Čadík, viz níže). Na přední desce slepotiskový nápis: „Prima pars lire“. Stopy po červotoči. Dvě úplné spony. Přední přideštlí bylo vyříznuto a je ztraceno.

Provenience: Na fol. a 1r přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“. Příslušné číslo „107“ bylo vepsáno na dolní okraj listu a 1r a opakuje se na novodobém modře lemovaném štítku na zadní straně přední desky (původně asi na hřbetu). Na zadním přideštlí přípisek modrou pastelkou: „H[istorické] M[useum] 23. 6. [1]909“. Na vnitřní straně přední desky štítek (7,5 x 19 cm) se strojopisným záznamem o vazbě. Na přední desce inv. číslo „1476“.

Prameny a literatura: Čadík 1919, str. 18 n., č. 2. – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 15.

Signatura: 502 F 8; přírůstkové číslo: 015 459 (inv. č.: 1 476).

28. **BIBLIA cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. – Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum. Norimbergae: Antonius Koberger, 12. Apr. 1493. Pars 1–4. 2°.**

GW 4293 – Goff B 618 – HC 3170 – ISTC ib 00618000

Dokoupil 238–239 – Klausnerová 77 – Kotvan 259 – Kotvan – Frimmová 110 – Louda 384 – Riedl 189 – Šimáková 211 – Zahradník, str. 604

Exemplář neúplný, v úplnosti se zachovala pouze Pars 2.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, poškozená červotočem. Obě desky jsou zčásti odděleny od knižního bloku. Na přední desce slepotiskový nápis: „Secunda pars lire“. Na poškozeném hřbetu nápis podávající název knihy a číslo „47“ (asi ze 17. stol.). Dvě neúplné spony. Kování v rozích i uprostřed obou desek je ztraceno, pokryv potrhán. Zadní přideštit s nějakým tiskem bylo sňato a je ztraceno.

Provenience: Na titulním listu přípisek: „Ex libris Sylvestri Aegidij Straconiceniij Parochi Ecclesiae Klapensis 1602“ (= Klapý, asi 3 km sz. od Libochovic, srov. Profous 2, str. 230n.). Poněkud níže kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „43“. Tamže menší kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4830“ a se starší značkou „13/72“. Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 350“. Vyše uvedená razítka se též několikrát opakují v knize.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, přír. č. 350.

Signatura: 501 A 5 (starší signatura: ST 13/72); přírůstkové číslo: 004 380.

29. **BIBLIA bohémica. Bible Pražská. V Starém Městě pražském: (Tiskář Pražské bible), nákladem Jana Pytlíka, Severýna kramáře, Jana Bílého od Čápů a Matěje od Bílého lva, VIII. 1488. 2°.**

GW 4323 – Goff B 620 – HC 3161 – Knihopis IX – ISTC ib 00620000

Zlomek, pouze fol. bb 5, který se dostal do Umělecko-průmyslového muzea podle tamního Inventáře sbírek, svazek I, s. 0255–0256, v blíže neuvedené době. Zlomek ff 5, uvedený u E. Urbánkové (Knihopis IX na straně 43: inv. č. 1802) je toho času nezvěstný.

Signatura: 510 F 4; přírůstkové číslo: 022 565 (inv. č.: 1 502).

30. **BIBLIA bohémica. Bible Kutnohorská, vydání se znakem. Na Horách Kutnách: Martin z Tišnova, 14. XI. 1489. 2°.**

GW 4324 – Goff B 621 – HC 3162 – Knihopis X–XI – ISTC ib 00621000

Balcar, Frant. 24 – Dokoupil 251 – Kotvan 266 – Lánský 11 – Louda 387 – Riedl 205 – Zahradník, str. 603 – Urbánková, E., Ročenka Státní knihovny ČSSR v Praze 1967–1969, str. 102, č. 31: „varianta se znakem“.

Exemplář neúplný (chybějí listy a l, d 4, p 6, mm 2, 4, 7, 10: se znakem a celá závěrečná složka). Neúplně se zachovaly listy a 2–4, a 6–7, C 3; několik listů je potrháno. Fol. c 7 omylem vevázáno v obráceném pořadí: verso – recto. Na místě representant většinou prosté, střídavě červené, modré a zelené iniciály. Ozdobnější několikabarevné iniciály jsou nepřilíživě obratně provedeny na kvadratických polích. Bohatší výzdoba (iniciály s výběhy, které tvoří bordury) na ff. E 2r, aa lv, bb 6v, cc 6r. Dřevořezy jsou kolorovány, v několika případech bylo k přízdobě užito stříbra. Většinou české glosy z 15.–16. stol., zčásti porušené při vazbě; mladší glosy ze 17.–18. stol. Ručky, podtrhaná slova. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba (převazba ?) celokožená, zdobená slepotiskem (linky, florální motivy), na dřevěných deskách, byla provedena nejspíše až v 17.–18. stol., přičemž byly seříznuty starší glosy z 15.–16. stol. a vevázán rukopisný text, nahrazující ztracené fol. p 6. V nové době, asi v 19. stol., došlo k další opravě. Stopy po červotoči a vlhkosti.

Provenience: Na předním přideštití přípisky: (a) „Tento Zákon napravil P. Josephus Kegler S. J. Miss: de Paenitentia.“ Rukou téhož Keglera byla na fol. gg 3r v textu první epištoly ke Korintským, kap.10, začerněna slova „a gednoho kalicha“ a na fol. hh 7r přeškrtnuta epištola k Laodicenským a připojen přípisek: „Tu epištolu Cyrkew Swata neuznawa za Prawé Slowo Božj.“ – (b) „Haec Biblia Sacra Spectant Ioanni thadeo Habrzinae Civi Pragensi.“ – (c) „A Domino Habrzinae cive Neopragensi emit haec rarissima biblia Wenceslaus Stach clericus ecclesiasticus“. Přípisky (a), (b) asi rukama 18., přípisek (c) rukou 19. stol. Tamže oválné razítko (19. stol.) „KNIHOVNA UČITELSKÁ OKRESU PLZEŇSKÉHO“ a v horním rohu porušený štítek „HEJTMANSTVÍ ... plzeňské ...“ Starší značka „Prv. 4.“

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 341 (kde je kniha omylem uvedena jako součást Arciděkanské knihovny) – Macháček 1926, str. 9, č. 3.

Signatura: **501 D 2** (starší signatura: ST 4/72); přírůstkové číslo: **004 371**.

31. **BIBLIA bohemica. Bible Kutnohorská. Na Horách Kutnách: Martin z Tišnova, 14. XI. 1489. 2°.**

GW 4324 – Goff B 621 – HC 3162 – Knihopis I č. X–XI – ISTC ib 00621000

Zlomky (fol. r 3 – 4, r 6), původně snad z téhož exempláře. V Knihopisu X–XI nejsou tyto zlomky evidovány.

Signatura: **510 F 6**; přírůstkové číslo: **026 025** (inv. č.: 1 601 /= fol. r 3 – 4/ + 1 941 /fol. r 6/).

32. **BONAVENTURA, S.**

Opuscula. Argentinae: Impressor Iordani (= Georgius Husner), 1495. 2°.

GW 4648 – Goff B 928 – HC 3468 – ISTC ib 00928000

Dokoupil 267 – Zahradník, str. 604

(Tab. II.)

Pars 1 + Pars 2 v samostatných svazcích, každý značený jinou signaturou. Pars 1 (**501 D 10**; přírůstkové číslo **004 388**), Pars 2 (**501 D 11**; přírůstkové číslo **004 389**).

Pars 1: Exemplář úplný, poškozený. Titulní list s dřevořezem byl v bývalém Uměleckoprůmyslovém muzeu vyňat, označen inv. číslem 1489 a užit k výstavním účelům. Dne 7. 4. 1983 byl vrácen na původní místo. Při vynětí titulního listu byl z vazby zcela uvolněn list 8. Fol. t 7 zčásti poškozeno. Stopy po vlhkosti a po červotoči.

Iniciály neprovedeny. Mezi listy t 6–7 vložen papír (4,4 x 14,2 cm) se zlomkem latinského textu podloženého notami, asi ze 16.–17. stol. V prvních čtyřech složkách novodobá průběžná foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách zdobená slepotiskem (linky, rozety, ve vnitřním obdélníkovém poli vzor granátového jablka), je porušena. Hřbet zčásti utržen, pokryv potrhán a poškozen červotočem. Obě spony jsou ztraceny. Obě přideštiny odlepena.

Provenience: Na titulním listu vpis rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, na hřbetu obráceně nalepený papírový štítek s porušeným nápisem (17.–18. stol.): „... BONA[ventura] Opuscula Pars I“ a číslem „127“, které se opakuje i na novějším štítku (18.–19. stol.). – Na listu 2r úvodní složky kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 358“. Tamže kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4388“ a se starší značkou „21/72“, která se opakuje na hřbetu a na tištěném exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ na vnitřní straně přední desky.

Pars 2: Exemplář úplný, poškozený (listy A1–2 zcela uvolněny z vazby). Stopy po vlhkosti a po červotoči. Iniciály neprovedeny. Na ff qq2r, Aaa 4v–6r latinské glosy z první poloviny 16. století. Ve třech úvodních složkách průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách zdobená slepotiskem, se dochovala neúplně: Přední deska, přideštiny i předsádka je i s částí hřbetu ztracena. Zachovala se pouze zadní deska bez zadního přideštiny. Stopy po červotoči. Obě spony chybějí.

Provenience: Na fol. A1r vpis rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu štítek ze 17.–18. stol.: „IIa PARS OPVSCVLORVM BONAVENTVRAE“ s číslem „127“. – Na fol. A2r kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ a přípisek „Arc. 359“. Kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4389“. Na vnitřní straně zadní desky papírový lístek (6,4 x 13,2 cm) se stručným bibliografickým popisem knihy. Tamže tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 22“, která se opakuje na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 358–359. – Macháček 1926, str. 14, č. 19. – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 16. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 113n., č. 28.

Signatury: **501 D 10** (starší signatura: ST 21/72); přírůstkové číslo: **004 388** (Pars 1) (inv. č. 11489)

501 D 11 (starší signatura: ST 22/72); přírůstkové číslo: **004 389** (Pars 2).

BONAVENTURA, S.: Commentarii in quattuor libros Sententiarum Petri Lombardi v. **PETRUS Lombardus: Sententiarum libri IV.**

33. BREIDENBACH, Bernardus de

Peregrinatio in terram sanctam. Spirae: Petrus Drach 29. Iul. 1490. 2°.

GW 5076 – Goff B 1190 – HC 3957 – C 1336 – ISTC ib 01190000
Dokoupil 294 – Louda 473 – Podlaha, str. 68 (F 21)

Exemplář neúplný, poškozený. Stopy po vlhkosti a červotoči. Srovnáním s exempláři Praha NK (41 E 28) a Kapitulní K (F 21) bylo zjištěno, že chybí: a 1, b²⁺²⁺²⁺², c 3²⁺², d 1²⁺², d 2²⁺², i 3–4, 8.

Defekty jsou v knize zčásti naznačeny. Střídavě červené a modré iniciály, v některých případech dvojbarevné. Glosy rukou 17. století.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, razítka ve tvaru kosočtverce s motivy orlice, lva, heraldické lilie a pětilisté růže), na hřbetu značně porušená. Na deskách byl povrch vyspraven koží.

Provenience: Na fol. a 2r přípisek: „Collegij Societatis JESV Brzeznitij 1654.“ – Na zadní straně přední desky záznam: „Tento exemplář získán výměnou od děkanství Nepomuckého r. 1908 pro Umělecko-průmyslové museum v Plzni.“

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea v Plzni, kniha V, str. 0147–0148, inv. č. 6002 (zde je uvedeno, že kniha pochází z knihovny kostela sv. Bartoloměje darem arciděkana Jana Plevky) – Inventář 1940, fol. 21, č. 6002 (uvádí totéž).

Signatura: 502 F 1; přírůstkové číslo: 022 566 (inv. č.: 6002 + 1412 + 1413 + 1943a).

BUSCHIUS, Hermannus v. PHILELPHUS, Franciscus, přívazek 4.

34. BUSTIS, Bernardinus de

Rosarium sermonum. Cum additamentis Illuminati Novariensis et Samuelis Cassinensis. Hagenoae: Henricus Gran pro Iohanne Rynman, 1500. 2°.

GW 5808 – Goff B 1337 – HC 4164 – ISTC ib 01337000
Dokoupil 308 – Klausnerová 96–98 – Kotvan 325 – Kotvan – Frimmová 132 – Podlaha, str. 111 (*I 81) – Riedl 249 – Zahradník, str. 605

Pouze Pars I: Exemplář neúplný (chybí prázdné fol. G 10), poškozený (fol. cc 7 vytrženo z vazby; utržena část listu aa 2, kde byl provenienční přípisek). Stopy po vlhkosti a červotoči. Iniciály provedeny jen zčásti; červené rubriky pouze na ff m 5v–6r. Četné latinské rukopisné glosy, většinou z 15.–16. stol., zčásti polemicky zaměřené proti opilství. Na fol. aa 2r český přípisek ze 16. až 17. stol. Text místy podtrhán. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, zdobená slepotiskem (linky, rozety, ve středním obdélníkovém poli vzor granátového jablka s vnitřní florální výzdobou), který je obdobný jako na svazcích sign. 501 D 10 a 501 D 11. Povrch, zčásti zborcený působením vlhkosti, je na dřevěných deskách, opatřených v rozích a uprostřed mosazným kování. Dvě neúplné spony. Knižní blok je uvolněn od zadní desky a hřbetu, který byl vyztužen dvěma pruhy pergamenu s textem 14.–15. stol.

Provenience: Na fol. aa 2r byl asi dnes ztracený vlastnický přípisek původního majitele. Poněkud výše přípisek: „Ex Libris Augustini Ioan: Pauer ..., Curati Sedlicensis A. 1698.“ (= Sedlice, 6 km jv. od Blatné nebo stejnojmenná ves 4 km vých. od Domažlic, srov. Profous – Svoboda 4, str. 25). – Na titulním listu červeným inkoustem: „Ex libris Štěpničij“ a číslo „124“. Na rubu titulního listu (nesprávný) přípisek „Arc.385“, pořízený v bývalém Městském historickém muzeu, kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ a číslo „4413“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se značkou „Prv. 48“, která se opakuje na přední desce.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 23, č. 385 (s přípisem: „Dodavatel Eliška Poláčková“. Svazek tedy netvořil součást Arciděčanské knihovny, nýbrž byl do Inventáře 1940 zanesen omylem).

Signatura: **502 D 11** (starší signatura: ST 48/72); přírůstkové číslo: **004 415**.

35. CARACCIOLUS, Robertus

Sermones quadragesimales de peccatis etc. Venetiis: Andreas Torresanus de Asula, 27. Sept. 1488. 4°.

GW 6080 – Goff C 160 – HC 4439 – ITC ic 00160000

Balcar, Dom. 38 – Kotvan 347 – Kotvan – Frimmová 141 – Louda 515–516 – Riedl 266

Exemplář úplný, silně poškozený vlhkostí (v závěrečné složce se papír rozpadá), zčásti i červotočem. Stopy po nečistotě, zvláště na podélné ořízce a na okrajích listů. Iniciály ani rubriky neprovedeny. Na zadní straně přední desky přípisek rukou 16. století: „Si vis dare, noli inter[ro]gare. Si vis.“

Přívazek k základnímu tisku (Pal.): ADELPHUS, Iohannes: Sequentiarum luculenta interpretatio...

Signatura: **501 F 6** (starší signatura: ST 37/72); přírůstkové číslo: **004 404**.

36. CASSIANUS, Iohannes

De institutis coenobiorum. Collationes XXIV. Basileae: [Iohannes Amerbach, post 24. Sept.] 1485. 2°.

GW 6160 – Goff C 233 – HC 4562 – ITC ic 00233000

Klausnerová 111–112 – Kotvan 356 – Louda 529–530 – Podlaha, str. 16 (*B 64)

Exemplář úplný, poškozený (list b 5 byl dočasně vyňat z knihy a užit k výstavním účelům). Stopy po vlhkosti. Novodobá foliace tužkou. Iniciály (červené a modré, zčásti dvojbarevné) jsou provedeny až po list C 4, ve zbylé části zůstaly neprovedeny.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, rozety, pětistá růže), chráněná v rozích a uprostřed mosaznými knoflíky. Dvě nápisové spony (gotickou minuskulí: „maria v[irgo]“). Podle Inventáře sbírek (viz níže) vazba německá z doby okolo r. 1490.

Provenience: Na předním přideštlí nahoře vpisek (testamentární odkaz původního majitele) asi z 15.–16. stol.: „collationes patrum pro domino vito

plebano in perlass“ (= Bražec, něm. Bergles, farní vesnice 2,5 km severně od Bochova, srov. Profous I, str. 170). Na počátku 17. stol. byl již tento svazek součástí Arciděkanské knihovny, jak svědčí vpis Felixe Mollera na titulním listu: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. – Kulaté razítko Zádušního úřadu v Plzni a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „222“. Dne 23. 11. 1906 byla kniha věnována arciděkanství Uměleckoprůmyslovému muzeu m. Plzně.

Prameny a literatura: Archiv Městského umělecko-průmyslového musea, protokol konceptů 1906/IV, str. 825. – Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0147–0148, inv. č. 6001 („darem arciděkana Jana Plevky“) – Inventář 1940, fol. 21, inv. č. 6001.

Signatura: **502 F 2**; přírůstkové číslo: **016 301** (inv. č.: 6001 + 1943b)

CHRONICLES: Martimiany v. **TWINGER von Königshofen**

37. **CICERO, M. Tullius**

Orationes. Venetiis: Iohannes de Gregoriis et Iacobus Britannicus, 8. Nov. 1483. 2°.

GW 6763 – Goff Suppl. C 545a – HC 5125 – ISTC ic 00545500

Exemplář úplný, zčásti porušený červotočem. Úvodní, několika barvami provedená iniciála Q v rozsahu devíti řádků, ostatní prosté iniciály střídavě červené a modré; červené rubriky. Text místy podtrhán. Glosy rukou Šimona Caelestina a ještě jinou, asi soudobou nebo nepříliš pozdější rukou.

Vazba původní „plzeňská“ (Čadík), celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, zčásti však poškozená červotočem. Dvě spony. Na dolní ořízce nápis rukou 15.–16. stol.: „Oraciones Ciceronis“.

Provenience: Na fol. [1r] vlastnický vpis: „Sum Simonis Caelestini Strazensis 1520“ a poněkud níže rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Kulaté, nečitelné razítko, snad Zádušního úřadu v Plzni, a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla).

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha II, str. 0135–0136. inv. č. 1938. – Čadík 1919, str. 24 n., č. 5 (s popisem vazby). – Minulostí Západočeského kraje 19 (1983), str. 126. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 115, č. 33.

Signatura: **502 F 10**; přírůstkové číslo: **015 505** (inv. č.: 1938).

38. **CLEMENS V.**

Constitutiones. Spirae: Petrus Drach, 21. Sept. 1481. 2°.

GW 7094 – Goff C 724 – HC 5425 = 5439? – ISTC ic 00724000

Dokoupil 363–364 – Louda 563–564 – Podlaha, str. 60 (*E 86, 1) – Riedl 296

Exemplář úplný, se stopami po nečistotě na několika úvodních a závěrečných listech. Prosté iniciály, většinou střídavě červené a modré; červené a modré rubriky.

Na fol. A 3v-C 8r rukopisně červenou barvou živá záhlaví. Ojedinele latinské glosy rukou 15.–16. století. Průběžně novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, zdobená slepotiskem (linky, ojedinele dnes zašlé kosočtvercové kolky), na dřevěných deskách. Stopy po červotoči. Dvě spony, z nichž jen dolní je neporušena. Obě předsádky ztraceny – zadní tvořil pergamen s latinským textem 15. stol., z něhož se zachovala pouze nevelká část u hřbetu, který byl v nové době opraven světlejší kůží.

Provenience: Na fol. A 2r přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. V hlavě knihy štítek s nápisem (17. stol.?) „Constitutiones Clementinae“ a číslo „54“. Na fol. [A1r] Kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na fol. [A1v] kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 347“. Z téhož ústavu pochází papírový štítek (8,5 x 17,2 cm) s několika bibliografickými údaji o knize, upevněný na vnitřní straně přední desky. Na fol. [A1r] kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s přípisky „4377“ a „10/72“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 10“, která se opakuje na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 347. – Macháček 1926, str. 11, č. 7. – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 17.

Signatura: **501 A 3** (starší signatura: ST 10/72); přírůstkové číslo: **004 377**.

39. CONRADUS de Alemania

Concordantiae bibliorum. Add: Iohannes de Segobia: Concordantiae partium indeclinabilium. Ed: Sebastianus Brant. Basileae: Iohannes Frobenius et Iohannes Petri, 1496. 2°.

GW 7422 – Goff C 853 – H 5633 – ISTC ic 00853000

Dokoupil 285 – Klausnerová 121 – Kotvan 406 – Riedl 311

V plzeňském výtisku chybí na fol. Bb 4r signatura, která je vytištěna v paralelním exempláři pražské Národní knihovny, sign. 43 C 9.

Exemplář úplný, ale značně poškozený vlhkostí. Vazba na dřevěných deskách je až na zlomek ztracena. Jednotlivé složky jsou odděleny od vazby a zčásti porušeny červotočem. Dva páry spon se až na zbytek na přední desce nedochovaly. Prosté iniciály jsou občas provedeny červenou barvou. Na dolním okraji listu E 1r se čte přípisek rukou 16. stol.: „Panicz Zikmund pan bratr muy mily gedem.“ Na fol. [PP 8r] pod impresem rukou 15.–16. století: „Deo gracias.“

Knihla asi původně patřila některé osobě duchovního stavu ve východních Čechách, později se v 17. století dostala přes Kladno do Těnovic u Blovic, jak o tom svědčí tyto vpisky: **1.** Na titulním listu je záznam rukou z první poloviny 16. století: „Miesto czaslaw Zamek Krale geho milosti wyhorzelo wssecko krom pieti Domuow a za miestij menssij strana zuostala ten auterey před welikým cztwrtkem Anno domini Mccccxxij“, srov. A. Sedláček, Místopisný slovník historický Království českého, Praha 1998, str. 103. Nad titulem porušený vlastnický zápis: „Ex libris //// A°157?“ Tamže na zvláštním lístku je jmenován „curatus Semilensium“. **2.** Na rozsáh-

lém vpsu na fol. [PP 8v] se uvádí „kněz Jan Táborský“ a „kněz Jiřík Mitassek“. Tento přípis je na konci datován „Kladnae quarta Novemb. A° 1626“. 3. Na papírovém lístku u titulu se čte vps: „P[er] Franciscum Andr. Hladky A° 1654 comparatum 4 ss.“ Na zadní straně přední desky obdobnou rukou: „Liber Ecclesiae Tienoviensis. Ex pio legato Reverendi Venerabilis Domini Andreae Francisci Hladky quondam ejusdem Ecclesiae Curati“. Jde o kostel v Těňovicích, 8 km severovýchodně od Blovic, srov. A. Sedláček, op. cit., str. 881. Do Západočeského muzea v Plzni se kniha dostala v lednu 1999 koupí od Jaroslava Řezníčka z Plzně.

Signatura: 502 D 13; přírůstkové číslo: 026 044

CONRADUS de Halberstadt v. **CONRADUS de Alemania**

CORVINUS, Laurentius v. **PHILELPHUS, Franciscus**, přívazek 5 (Pal.)

40. Pseudo-CYRILLUS

Speculum sapientiae. Coloniae: Iohannes Koelhoff senior, circa 1476–77. 2°.

GW 7891 – Goff C 1018 – H 5905 – C 1866 (var.) – ISTC ic 01018000
Louda 620 – Šimáková 331

(Tab. III)

Exemplář úplný, porušený: list a 2 byl asi koncem 19. století vyříznut a užít k výstavnímu účelům (označen modrou pastelkou „SPM 39“). Dnes je na původním místě. Knižní blok je poněkud poškozen červotočem. Ozdobná vstupní iniciála S⁵ na fol. a 2r v kvadratickém poli lemovaném starorůžovým rámcem. Vnitřní pole je zdobeno zlaceným dekorem, dřík iniciály je vyplněn florální rozvilinou v modré a zelené barvě, modrozelený výběh. Na dolním okraji listu a 2r bordura zelenou, modrou a starorůžovou barvou s přízdobami tepaným zlatem. Prosté iniciály karmínově červenou barvou na fol. a 3v – a 4r, b 1r – b 2r, c 1r – c 2r, d 1r – d 2r, e 1r, f 1r, tamže červené rubriky. Jinde zůstaly iniciály a rubriky neprovedeny.

Přívazek k základnímu tisku (**Inc.**) **HEMMERLIN, Felix: Opuscula et tractatus...**

Signatura: 501 D 5 (starší signatura: ST 11/72); přírůstkové číslo: 004 378

41. **Declaratio titulorum legalium. Lipsiae: Mauricius Brandis, 14. Iul. [14]89. 2°.**

GW 8226 – Goff D 122 – H 2127 – ISTC id 00122000

Exemplář neúplný, poškozený. Titulní list s dřevořezem (Schramm XIII, Abbildung 172) byl dočasně vyňat, označen inv. číslem 1491 a užít k výstavnímu účelům. Chybějí listy d 2, d 7, p 4–5. Stopy po červotoči. Iniciály neprovedeny. Na fol. p 2v latinsko-české přípisky asi ze 16. století.

Převazba z r. 1981, při níž bylo užito původního pokryvu, který tvořil polokoženou vazbu na dřevěných deskách, zdobenou slepotiskem (vzor granátového

jablka). Při převazbě byly doplněny obě spony, ale na předním přideštl byl přelepen notový záznam s českým textem asi ze 16. stol.

Provenience: Na fol. t 6r pod impresem přípisek rukou 16. století [?]: „Martinus: w: z. H“, který asi označoval původního majitele. Na hřbetu byl štítek (sejmutý při převazbě) s názvem knihy a s číslem „120“, asi Arciděkanství knihovny; později razítka Zádusňního úřadu v Plzni.

Přívazek (Inc.) AUERBACH, Iohannes: Processus iudiciarius...

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 346. – Macháček 1926, str. 11, č. 5–6. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 115, č. 36.

Signatura: **501 A 2** (starší signatura: ST 9/72); přírůstkové číslo: **004 376** (inv. č.: 1491).

42. **DÍAZ de Montalvo, Alonso**

Repertorium quaestionum super Nicolaum de Tudeschis. [Basileae: Iohannes Amerbach, circa 1487–88] 2°.

GW 8308 (na listu 220r nesprávně: CCVIII, srv. GW 8308 Anmerkung) – Goff D 176 – HC 11566 = H 11570 – ISTC id 00176000

Exemplář úplný, poněkud poškozený: první a poslední složka uvolněna z vazby. Stopy po vlhkosti a červotoči. Prosté, střídavě červené a modré iniciály, porůznu červené rubriky.

Původní polokožená **vazba** ztracena i se hřbetem. Dřevěné desky, poněkud poškozené červotočem. Dvě neúplné spony. Obě přideštl i oba předsádkové listy jsou ztraceny.

Provenience: Na fol. [a 2r] přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“; razítka Zádusňního úřadu v Plzni a číslo „47“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 381. – Macháček 1926, str. 20, č. 47. – Listy filologické 104, (1981) str. 108, č. 19. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 116, č. 37.

Signatura: **502 A 4** (starší signatura: ST 44/72); přírůstkové číslo: **004 411**.

43. **DOMINICUS de Sancto Geminiano**

Super sexto Decretalium. P. 1. 2. Ed. Iohannes Stoll et Henricus Niffer. Spirae: Petrus Drach [non post 1479]. 2°.

GW 8648 – Goff D 311 – HC 7530 – ISTC id 00311000
Podlaha, str. 57 (*E 55)

(Tab. IV)

Dvě části (Pars 1 + Pars 2), z nichž každá je opatřena samostatnou vazbou, přičemž (při vazbě nebo při převazbě ?) byly desky zaměněny, takže deskami, opatřenými slepotiskovým nápisem „Secunda pars dominici“, je chráněna ve skutečnosti první část (Pars 1) a naopak. Zde popisujeme v odstavcích „Vazba“ a „Provenience“ nejprve vazbu a provenienci první části (označené na přední desce jako „Secunda pars“, poté vazbu části druhé, označené na přední desce „Prima pars“.

Pars 1: Exemplář úplný, v závěrečné složce poněkud porušený vlhkostí. Ojedinele stopy po červotoči. Porůznu se zachovalo rukopisné značení jednotlivých složek, k němuž došlo asi ještě v tiskárně. Prosté, střídavě červené a modré iniciály, pouze vstupní iniciála Q na fol. 1r (v rozsahu 14 řádků) je zdobena florálním motivem v červené a starorůžové barvě; umístěna je ve čtvercovém poli, vyplněném zelenou barvou různých odstínů. Ve vnitřním poli iniciály je proveden florální dekor ve stříbře. Červené a modré rubriky. Ojedinele ručka.

Pars 2: Výtisk úplný (252 listů, které jsou však ve srovnání s GW ve složkách odlišně rozloženy: [a¹⁰ b⁸ c¹⁰ d⁸-g⁸ h⁸ i⁸-p⁸ q¹⁰ r⁸-x⁸ y¹⁰ z⁸ A¹⁰ B⁶ C¹⁰ D⁶ E¹⁰ F⁶ G¹⁰ H⁴]. Porůznu rukopisné signatury na líci listů v pravém rohu dole červeným inkoustem, asi z poslední čtvrti 15. století. Prosté, střídavě červené a modré iniciály. Červené a modré rubriky. Knižní blok porušen vlhkostí a červotočem.

Vazba u obou svazků obdobná – na dřevěných deskách zdobená slepotiskem (linky, rozviliny, rozety), na pokryvu přední desky první části slepotiskový nápis: „Secunda pars dominici“, kdežto u části druhé „Prima pars dominici“. Neúplně dochované kování v rozích a uprostřed obou desek, neúplné spony.

Provenience: U obou částí na fol. a 2r rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“ a kulatá razítka „ARCHIDIACONATUS PILSNENSIS“ a „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“. V první části (Pars 1) podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „12“, které se opakuje na modře lemovaném štítku na vnitřní straně přední desky. V druhé části (Pars 2) totéž podélné razítko s číslem „16“.

Prameny a literatura: Čadík 1919, str.23, č. 3. – Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha III, str. 0133–0134, inv. č. 1936 (= Pars 1) a kniha V, str. 0121–0122, inv. č. 5927 (= Pars 2): Dar z knihovny kostela sv. Bartoloměje, inv. č. 16. – Inventář 1940, fol. 19, č. 5927. – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 20 a 21. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 116, č. 38.

Signatura: 502 A 10; přírůstkové číslo: 016 280 (inv. č.: 1 936).
502 A 11; přírůstkové číslo: 016 405 (inv. č.: 5 927)

44. DOMINICUS de Sancto Geminiano

Super sexto Decretalium. P. 1. 2. Ed. Iohanes Stoll et Henricus Niffer. Spira: Petrus Drach, [non post 1479]. 2°.

GW 8648 – Goff D 311 – HC 7530 – ISTC id 00311000

(Tab. V)

Pouze zlomek: Pars 1, fol. [a2].

Signatura: 510 F 11; přírůstkové číslo: 026 029 (inv. č.: 1 528).

45. DURANTI, Guillelmus

Speculum iudiciale. Cum Inventario Berengarii Fredoli. Edidit Bernardinus Landrianus. Venetiis: Baptista de Tortis, 1499. 2°.

GW 9161 – Goff D 453 – HC 6516 – ISTC id 00453000

Exemplář neúplný, zčásti porušený červotočem (chybí list a 2, užitý k výstavním účelům). Prosté, střídavě červené a modré iniciály.

Vazba celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem. Na přední desce slepotiskový nápis (gotickou minuskulí) „Speculum Giudicii“. V rozích a uprostřed obou desek, zčásti poškozených červotočem, je kování. Dvě (obnovené) spony. Přední přídeští je nezvěstné.

Provenience: Na fol. a lr vpis rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Několik štítků na zadní straně přední desky, na jednom z nich: „Inventář kostela sv. Bartoloměje v Plzni č. 30“. Kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“. Na fol. kk 8r štítek s názvem knihy, který byl původně na hřbetu: „SPECULUM GUILEmi Duranti 9“. Na zadní straně přední desky štítek Arciděkanské knihovny s číslem „30“ a jiné dva štítky: 1. „Čís. 5“ – 2. „č. 10“ – „Inv. čís. 6011“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0151–0152, inv. č. 6011. – Inventář 1940, fol. 22, inv. č. 6011. – Čadík 1919, str. 25, č. 2 – Listy filologické 104 (1981), str. 108, č. 22. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 117, č. 39.

Signatura: **501 E 1**; přírůstkové číslo: **016 294** (inv. č.: 6 011).

46. EUSEBIUS Caesariensis

De evangelica praeparatione. Traduxit Georgius Trapezuntius, edidit Hieronymus Bononius. Venetiis: Bartholomaeus de Zanis pro Octaviano Scoto, 10. Nov. 1500. 2°.

GW 9445 – Goff E 123 – H 6707 – ITC ie 00123000
Dokoupil 451 – Kotvan 478 – Louda 691 – Šimáková 372

Exemplář úplný, poněkud poškozený červotočem. Četné latinské glosy ze 16. stol. (viz níže, základní tisk).

Přívazek I k základnímu tisku (Pal.): LACTANTIUS, Lucius Coelius Firmianus: Opera.

Signatura: **502 F 11**; přírůstkové číslo: **016 407** (inv. č.: 2 888)

47. EXPOSITIO officii missae sacrique canonis. Ruotlingae: Iohannes Otmar, 1. Sept. 1483. 2°.

Goff E 168 – HCR 6810 – ITC ie 00168000
Louda 1709 – Riedl 934 – Šimáková 911

Exemplář neúplný (chybí titulní list), poškozený (fol. b 10 zcela odděleno od vazby). Stopy po vlhkosti.

Iniciály prosté červenou barvou, jen ojediněle (např. na fol. g 6v) červené a modré, pouze v úvodních složkách. Od fol i 4v neprovedeny. Text místy podtrhán. Na fol. g 5r latinská marginální glosa rukou 15.–16. století. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, polokožená na dřevěných deskách se nedochovala. Stopy po červotoči. Přední deska je zčásti oddělena od knižního bloku. Ze dvou nápisných

spon (gotickou minuskulí „maria“) se v úplnosti zachovala jen dolní. Na přední desce dvojrádkový nápis o obsahu knihy rukou 15.–16. století. Na místě zadní předsádky je vevázán pergamenový dvojlíst, popsáný latinským textem teologického obsahu.

Provenience: Na fol. b 1r kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „26“. Na zadní straně přední desky lístek (12 x 15,7 cm), na němž jsou strojopisně uvedeny stručné bibliografické údaje o jednotlivých tiscích tohoto konvolutu. Na fol. c 6r kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“. Na přední straně zadní desky záznam „S[bírky] P[růmyslového] M[usea] 18“, který naznačuje, že do muzejních sbírek byl zařazen (dnes chybějící) titulní list. Na fol. b 1r kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4390“ a přípiskem „Arc. 360.“ Na hřbetu knihy značka „Prv. 23.“

Přívazek 1 (Inc.) Stella clericorum...

Přívazek 2 (Inc.) ULMER, Ulricus: Fraternitas cleri...

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 360. – Macháček 1926, str. 14n., č. 21 – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 51.

Signatura: **502 D 2** (starší signatura: ST 23/72); přírůstkové číslo: **004 390**.

48. **FABER de Budweis, Wenceslaus**

Almanach für Leipzig auf das Jahr 1492, deutsch. [Leipzig: Martin Landsberg]. 1 fol.

GW 9556 – Goff F 2 – ISTC if 00002000

Podlaha, str. 81 (*J 6,3) = Tab. XIX

(Tab. VI – VII)

Dva zlomky téhož jednolistu.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha II, str. 0091–0092, inv. č. 1869 a–b (s nesprávným určením).

Signatura: **510 F 10**; přírůstkové číslo: **026 030** (inv. č.: 1 869 ab).

49. **FICINUS, Marsilius**

Epistolae. [Norimbergae]: Antonius Koberger 24. Feb. 1497. 4°.

GW 9874 – Goff F 155 – HC 7062 – ISTC if 00155000

Exemplář úplný, dobře zachovalý. Stopy po červotoči. Iniciály neprovedeny. Četné rukopisné glosy z 16. stol., zčásti rukou Šimona ze Stráže.

Převazba z r. 1981, při níž bylo užito původní značně porušené polokožené vazby, opatřené slepotiskem (linky, vzor granátového jablka, florální motivy). Původní dřevěné desky. Stopy po červotoči byly při převazbě zatmeleny. Přední přídeští je ztraceno.

Provenience: Na titulním listu základního tisku vlastnický přípisek: „Sum Simonis Caelestini Strazensis“. Kniha později patřila Arciděkanské knihovně v Plzni,

č. „97“, poté přišla do Historického Muzea v Plzni („Arc. 343“) a konečně do knihovny Západočeského muzea v Plzni, inv. č. 4373.

Přívazek (Pal.): POLITIANUS, Angelus: Epistolae... (Antwerpie Per... Theodoricum Martini, 4. Mai. 1510.) 4°.

BN CXL 139, n. 21 /Rés. Z. 756 – Adams P – 1769.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 343. – Macháček 1926, str.11, č. 3. – Minulostí Západočeského kraje 19 (1983), str. 127. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 117, č. 42.

Signatura: **501 F 3** (starší signatura: ST 6/72); přírůstkové číslo: **004 373**.

50. FIDELIS, Cassandra

Oratio pro Bertucio Lamberto etc. [Norimbergae: Petrus Wagner, post 22. Nov. 1489] 4°.

GW 9889 – Goff F 164 – H 4553 – ISTC if 00164000

(Tab. VIII)

Exemplář úplný. Potrhané listy [a1], [a8] byly při převazbě (1981) stmeleny. Stopy po červotoči. Na fol. [a1v] kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“.

Přívazek 1 k základnímu tisku (Inc.) **PETRARCA, Franciscus: De remediis utriusque fortunae...**

Signatura: **501 F 2** (starší signatura: ST 5/72); přírůstkové číslo: **004 372**.

FLAVIUS Iosephus v. **IOSEPHUS, Flavius**

51. FORMULARIUM instrumentorum [Spirae: Petrus Drach, 1483–88]. 4°.

GW 10207 – Goff F 257 – HC 7277 = H 11449 – ISTC if 00257000

Exemplář úplný, poškozený; stopy po vlhkosti, zčásti po červotoči. Iniciály většinou červené, červené rubriky. Text zčásti podtrhán červeným inkoustem, jímž byla asi již v 15. stol. provedena průběžná foliace. – Mezi listy d 4–5 vložen útržek papíru (6,5 x 4,4 cm) s latinským záznamem účetního charakteru z roku 1502. – Na prázdné první straně opis nedatovaného latinského fedrovního listu, který vystavili purkmistr a konšelé města Jihlavy tamnímu kaplanu Janu Puchamarovi na pouť do Říma. – Na prázdném dvanáctém listu [** 6r-v] opis: (a) latinského listu vikáře kostnického biskupa Otty, datovaný v Kostnici 11. října 1482; žádost, aby byla štědře udělována almužna urozenému Janu Derchboldovi, který upadl do tureckého zajetí, ale byl z něho vyplacen za 1000 zlatých od Pisanů. – (b) Latinského fedrovního listu administrátorů pražského arcibiskupství Jana z Kolovrat a Václava z Plané pro Jiřího Barbata, obyvatele Menšího Města pražského, který se vydal na pouť do Říma. List je datován na Hradě pražském r. 1481 (bez denního data).

Vazba původní, celokožená, zdobená slepotiskem (linky, florální motivy, kolky: heraldická lilie) na dřevěných deskách (22 x 13,5 cm) je zčásti zborcena a poškozena červotočem. Hřbet je zčásti ztracen. Dvě neúplné spony. Při vazbě bylo užito pergamenových záševků, popsanych písmem asi ze 12.–13. stol. Obě předsádky jsou ztraceny.

Provenience: Na fol. [* 2r] rukou 17. stol.: „S. Bartholomaei“. Na hřbetu papírový štítek (17.–18. století) „Constitutiones 78“. Na prvním listu kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚRAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“. Snad současně byl na hřbetu upevněn modře lemovaný štítek s číslem Arciděkanské knihovny „200“. Podle záznamu na předním přideštit se kniha dostala do Historického muzea v Plzni dne 10. 9. 1909 z Arciděkanské knihovny. Na prvním listu razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4407“ a se starší značkou „40/72“, která se zčásti opakuje („Prv. 40“) na hřbetu a na tištěném exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ na zadním přideštit.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 377. – Macháček 1926, str. 20 n., č. 49. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 24. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 117n., č. 44.

Signatura: **501 F 8** (starší signatura: ST 40/72); přírůstkové číslo: **004 407**.

FRIDOLIN, Stephan v. **Schatzbehalter**

(Pal.) GELLIUS, Aulus

Accipite studiosi omnes Auli Gellii noctes micantissimas... (Venetiis: Ioannes de Tridino alias Tacuinus, 20. Apr. 1509). 2°

Adams G 339

Vazba původní, celokožená na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, kolky ve tvaru pětিলísté růže, ve vnitřním poli vzor granátového jablka, florální motivy), zčásti porušená červotočem a odřená. Obě spony jsou ztraceny. Na přední desce drobným písmem 16. století: „Auli gelij.“ Na hřbetu starší štítek s nápisem (ze 17. století) „+ Commentarium Noctium Atticarum Auli Gellij – 57“. Přední přideštit a přední předsádka je z větší části ztracena.

Provenience: Podle Inventáře sbírek (viz níže) se tento svazek dostal do muzea „darem z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni. Daroval arciděkan Jan Plevka 18. 7. 1879“.

Přívazek (Inc.) **QUINTILIANUS, M. Fabius: Institutiones oratoriae...**

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0145–0146, inv. č. 5997. – Inventář 1940, fol. 21, inv. č. 5997. – Minulostí Západočeského kraje 19 (1983), str. 130. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 118.

Signatura: **504 F 6**; přírůstkové číslo: **016 408** (inv. č.: 5 997).

52. GERARDUS de Zutphania

De spiritualibus ascensionibus etc. P. I–III. Argentinae: Iohannes Prüss, circa 1488–93. 8°.

GW 10688 – Goff G 176 – HC 16294 (I); H 2991=8929 (III); C 3954 (II) –
ISTC ig 00176000

Dokoupil 486 – Klausnerová 142–143 – Louda 734

Exemplář úplný. Stopy po vlhkosti. Iniciály a rubriky červené, text občas červeně podtrhán. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Přívazek I k základnímu tisku (**Inc.**) **Imitatio Christi...**

Signatura: **501 F 7** (starší signatura: ST 39/72); přírůstkové číslo: **004 406**.

53. GERSON, Iohannes

Opera. P. I–III et Inventarium. Edd. Petrus Schott et Iohannes Geiler de Kaysersberg. Argentinae: Martinus Flach, 1494. 2°.

GW 10717 – Goff G 189 – HC 7625 – ISTC ig 00189000

Dokoupil 492 – Klausnerová 150–151 – Kotvan 523 – Kotvan – Frimmová 197 –
Louda 744–746 – Šimáková 405 – Zahradník, str. 609 (jen Pars III).

Pars I et II: 13. Dec. 1494, – Pars III: 11. Aug. 1494

(Tab. IX)

Exemplář neúplný. Dochovala se pouze Pars III, a to ještě neúplně: list aa 1 byl (k výstavním účelům?) vyjmut (inv. č. 1493) a později vrácen na původní místo, při čemž byl uvolněn z vazby list aa 8. Místo fol. Ii 1 a Ii 8 byly nedopatřením vevázány prázdné listy. V závěru chybějí složky A⁸, B⁸, C⁶, D⁸, E⁶, F⁸, G⁸, tj. celé Inventarium. Listy ve složce Cc⁸ zpřeházeny: 1,2,4,3,6,5,7,8. Iniciály neprovedeny. Tištěné rubriky. Glosy rukou 15.–16. století. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, polokožená, zdobená slepotiskem (linky, rozety, florální motivy), na dřevěných deskách poněkud porušená červotočem.

Provenience: Na hřbetu papírový štítek se zkráceným názvem knihy a s číslem Arciděkanské knihovny „64“, na přední předsádce kulaté razítko Zádušního úřadu v Plzni a novější číslo Arciděkanské knihovny „115“. Na fol. aa 2v razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 353“. Z téhož ústavu pochází papírový štítek (8,3 x 13 cm) se stručným strojopisným bibliografickým popisem knihy. Na vnitřní straně přední desky kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4383“. Tamže tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 16“, která se opakuje na hřbetu s ještě pozdější „16/72“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 353. – Macháček 1926, str. 13, č. 16 – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 25. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 119, č. 47.

Signatura: **501 A 7** (starší signatura: ST 16/72); přírůstkové číslo: **004 383**
(inv. č.: 1493).

GERSON, Iohannes: De meditatione cordis v. **Imitatio Christi...**

GORICHEN, Henricus v. **HENRICUS Gorichen**

54. GRATIANUS

Decretum cum apparatu. Mogontiae: Petrus Schöffler, 13. Aug. 1472. 2°.

GW 11353 – Goff G 362 – H 7885 – HC 7885 (var.) – ISTC ig 00362000
Zahradník, str. 610

(Tab. X – XI)

Rukopisné značení jednotlivých složek, vazbou zčásti porušené. Exemplář neúplný (chybí list bb 8, čistý), na několika místech poškozený vlhkostí, červotočem a násilnými zásahy: z výstavních důvodů byly dočasně vyříznuty listy [a 1], [a 2], [R 1]. Výzdoba knižní malbou je poměrně bohatá, i když jen ojediněle přesahuje běžný dobový průměr: vyskytují se iniciály, živá záhlaví, rubriky a podtrhávání významnějších slov. Iniciály lze rozdělit do tří skupin: 1. prosté, střídavě červené a modré, převážně ve tvarech románského monumentálního písma s častými uncíálními tvary; 2. iniciály červenou barvou v zeleném kvadratickém poli. Obě tyto skupiny se vyskytují zvláště ve vrstvách [a⁸]–[o¹⁰]. Ozdobnější několikabarevné iniciály s výběhy a bordurami, občas zdobené tepaným zlatem, se vyskytují na fol. [a lr], [a lv], [a 2r], [n lr], [p 6r], [t lr], [t 10v], [v 3v], [v 6v], [v 10r], [x 6r], [y lr], [y lv], [y 4r], [z lr], [A 2v], [B 7v], [C 3r], [D lr], [E 7r], [F lr], [F 3v], [F 5r], [F 7v], [G 1v], [H 1r], [I 10v], [L lr], [L 5r], [L 10v], [M 10v], [N 4v], [N 6v], [O 2v], [O 5r], [R lr], [N 7v], [N 8v], [X 5v]. Počátky jednotlivých oddílů („Causae“) jsou na podélné ořízce vyznačeny koženými hmatníky.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, pochází podle Čadíka z Plzně. V rozích i uprostřed obou desek kování, čtyři spony na třech stranách (dvě u podélné a po jedné u horní a dolní ořízky). Na přední desce v mosazném rámečku a pod slídou nápis gotickou minuskulí „Decretum“. Hřbet byl v nové době opraven koží. Přední přídeští bylo snato a je nezvěstné.

Provenience: Na zadní straně přední desky vpis rukou 19. stol.: „Ex libris archidiaconatus Pilsnensis“. Tamže na papírovém štítku vpis: „Lat. Corpus canonicum ... Věnoval pan P. Jan Plevka arciděkan v Plzni 10. 2. 1879“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha I, str. 0251–0252, inv. č. 1478. – Čadík 1919, str. 20, č. 4. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 27. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 119., č. 48.

Signatura: **502 C 1**; přírůstkové číslo: **016 291** (inv. č.: 1 478).

55. GRATIANUS

Decretum cum apparatu. Mogontiae: Petrus Schöffler, 13. Aug. 1472. 2°.

GW 11353 – Goff G 362 – H 7885 – HC 7885 (var.) – ISTC ig 00362000

(Tab. XII)

Rukopisné značení jednotlivých složek, vazbou zčásti porušené. Exemplář neúplný (chybí čistý list [bb 8]), poněkud poškozený červotočem a vlhkostí, některé listy uvolněny z vazby. Z výstavních důvodů byl dočasně vyňat list [a 1] (v r. 1999 byl vrácen na původní místo) a list [bb 7]. Malované, střídavě červené a modré iniciály v textu i komentáři, přičemž však některé zůstaly neprovedeny. Pravděpodobně měly být iluminovány podobně jako na listu [a 1r] iniciála H s figurální výzdobou a barevnými výběhy, zčásti zlacenými, ležící ve zlatém, modrém a zeleném poli. Červené a modré rubriky. Na některých listech byla vepsána živá záhlaví, provedená většinou červenou barvou.

Pokryv i se hřbetem polokožené **vazby** je nezvěstný. Přední i zadní deska je poškozena červotočem. Kniha se zavírala dvěma sponami, které jsou ztraceny. Také zadní předsádka chybí.

Provenience: Na přední předsádce vpis (gotickou minuskulí): „Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Octuagesimo primo Librum istum Decretum comparavit Nobilis domina Anna lysskowa pro Ecclesia parochiali sancti Bartholomei in Nova plzna ad hunc finem, ut eo predicatorum illius Ecclesie parochialis uterentur, quamdiu in officio predicacionis existerent. Et si aliquis predicator officium predicacionis in Ecclesia sancti Bartholomei resignaret, debet istum librum deponere vitricis illius Ecclesie, ut alter successor istum uteretur. Et debet quilibet predicator Ecclesie parochialis sancti Bartholomei pro eo, quod uteretur libro, pro istis animabus infra scriptis et pro domina Anna lysskowa, postquam occubuerit, quolibet die dominico in ambone exorare et istas animas pronunciare: za pana wylema lyssku, za geho otcze y za materz, za pana zdyslawa otcze pany lysskowsy, za pany Anezku materz gegy, za pana Mikulasse bratra gegiho, za pany Margethu sestru, za pana Jana z Nedanycz, za pany Offku, za pany Machnu z Yassanycze, za ten wesskeren rod.“ – Poněkud níže vpis: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. – Na zadní straně přední desky je přilepen papírový štítek, na němž je mimo jiné záznam: „Věnoval sbírkám historického musea P. Jan Plevka, arciděkan v Plzni, 19. 7. 1879.“

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha II, str. 0135–0136, inv. č. 1939. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 26 a str. 112. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 120., č. 49.

Signatura: **502 B 3**; přírůstkové číslo: **016 297** (inv. č.: 1 939).

56. GRATIANUS

Decretum cum apparatu. Venetiis: Georgius Arrivabenus, 10. Mar. 1490. 2°.

GW 11375 – Goff G 382 – H 7910 – ISTC ig 00382000

Exemplář neúplný (v úvodní vrstvě chybí fol. 4, dále fol. a 1) Iniciály zčásti tištěné, zčásti červené a modré.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, florální motivy), byla porušena červotočem a poškozena, ale asi v 19. nebo 20. stol. opravena. Na přední desce slepotiskový nápis: „Decretum“. Dvě spony.

Provenience: Na hřbetu štítek s názvem knihy ze 17. stol. a novodobý s číslem Arciděkanské knihovny „14“. Na sňatém a později volně vloženém předním přideštl jsou zčásti porušené přípisky několika rukou z 15.–16. stol. se zmínkou o univerzitě v Lipsku.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0143–0144, inv. č. 5993 (uvádí, že se tento prvotisk dostal do muzea darem z kostela sv. Bartoloměje). – Inventář 1940, fol. 21. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 28. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 120, č. 50.

Signatura: **502 B 2**; přírůstkové číslo: **016 406** (inv. č.: 5 993).

57. GRITSCH, Conradus

Quadragesimale. [Ulmae:] Iohannes Zainer senior, [14]76. 2°.

GW 11540 – Goff G 491 – H 8064 – ISTC ig 00491000
Klausnerová 169

(Tab. XIII)

Zlomek. pouze fol. [d1], který původně tvořil součást svazku Knihovny Západočeského muzea v Plzni, uvedeného u Klausnerové pod č. 169 a nyní uloženého v SVK Plzeň.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového muzea m. Plzně, kniha V, str. 0123–0124, inv. číslo 5933.

Signatura: **510 F17**; přírůstkové číslo: **026 043** (inv. č.: 5 933)

GRUNER, Vincentius: *Expositio officii missae ... v. Expositio officii missae ...*

GUIDO de Baysio v. **BAYSIO, Guido de**

58. GUILLELMUS Parisiensis

Postilla super epistolas et evangelia. [Ruotlingae: Michael Greffy, non ante 1480]. 2°.

GW 11994 – Goff G 655 – H 8242=8225 – ISTC ig 00655000

Exemplář neúplný (chybějí prázdné listy [a 1] a [x 8]), poškozený vlhkostí. Inicialy prosté, střídavě červené a modré. Mezi listy [h 6–7] a [s 8-t 1] vloženy proužky papíru, zčásti popsáné v 16. stol. Četné české interlineární překladové glosy rukou 15.–16. stol. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, zdobená slepotiskem (linky, kolky: heraldické lilie, rozety, drak). Pokryv poškozen, hřbet odtržen od přední desky a zčásti ztracen. Ozdobná spona uprostřed podélné ořízky. Obě přideštl a předsádky jsou ztraceny. Pergamenové záševky se zbytky písma z 15. stol.

Provenience: Kulaté razítko Zádušního úřadu v Plzni, podélné razítko „Inventárně provedeno“ a číslo „91“, které se opakuje na hřbetu. Na fol. [a 2v] kulaté razítko „HISTORICKÉ MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 375“ a lístek

(6,3 x 11 cm) se stručným bibliografickým popisem knihy. Tamže kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4405“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 38“, která se opakuje na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 375. – Macháček 1926, str. 20, č. 48. – Listy filologické (1981), str. 109, č. 32. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 121, č. 54.

Signatura: **502 D 9** (starší signatura: ST 38/72); přírůstkové číslo: **004 405**.

59. GUILLELMUS Alvernus

Opera. Cum addit. Petri Danhauser et Theodorici Ulsenii. Ed. Petrus Danhauser. [Norimbergae: Georgius Stuchs, post 31. Mar. 1496, non post 1497.] 2°.

GW 11862 – Goff G 708 – HC 8300 – ISTC ig 00708000

Klausnerová 174 – Kotvan 582 – Kotvan – Frimmová 217 – Louda 845–846 – Riedl 440

Exemplář úplný, zčásti porušený červotočem a vlhkostí, zvláště v úvodních složkách. Prosté červené iniciály.

Vazba původní, celokožená, zdobená slepotiskem, popis podal Čadík (viz níže). Hřbet byl v nové době vyspraven. Dvě nápisné spony. Obojí předsádka chybí. Přední přideštlí tvoří dvojlíst (19 x 28 cm) německy tištěného textu. Bibliograficky bude možno určit po sejmutí (text je též na zakryté straně).

Provenience: Na hřbetu byl papírový štítek s názvem knihy rukou 17.–18. století a se starším číslem Arciděkanské knihovny. Později (při opravě knihy?) byl tento štítek přilepen na přední přideštlí, tamže záznam „Vitrina I. čís. 19... Patro II., sál III., č. 406 inventáře kostela sv. Bartoloměje v Plzni.“ O téže provenienci svědčí i novodobý modře lemovaný štítek s číslem výše uvedené knihovny „406“ na zadním přideštlí. Tamže přípisek modrou tužkou „H. M. 10. 19. 1909“, naznačující, kdy se kniha dostala do Historického musea, kde svazek dostal „inv. č. 1481“.

Přívazek (**Inc.**) **GUILLELMUS Alvernus: De sacramentis...**

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha I., str. 0251–0252, inv. č. 1481. – Čadík 1919, str. 21n., č. 7. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 30. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 120n., č. 52.

Signatura: **502 F 5**; přírůstkové číslo: **015 583** (inv. č.: 1 481).

60. GUILLELMUS Alvernus

De sacramentis. De Causis Cur deus homo; De poenitentia novus tractatus. [Norimbergae: Georgius Stuchs, non post 1497]. 2°.

GW 11869 – Goff G 723 – HC 8316 – ISTC ig 00716500

Kotvan 585 – Louda 849 – Podlaha, str. 24 (*C 35, 1) – Riedl 455

Exemplář neúplný. Zachovány jsou pouze složky Q⁶-T⁶ U⁴. Stopy po červotoči. Iniciály zůstaly neprovedeny.

Přívazek k základnímu tisku (**Inc.**) **GUILELMUS Alvernus: Opera ...**

Signatura: **502 F 5**; přírůstkové číslo: **015 583** (inv. č.: 1 481).

61. HEMMERLIN, Felix

Opuscula et tractatus. [Argentinae: impressor Iordani = (Georgius Husner), post 13. Aug. 1497]. 2°.

Goff H 17 – HC 8424 – ISTC ih 00017000

Podlaha, str. 30 (*C 73, 2) – Riedl 457 – Šimáková 462

(Tab. XIV)

Exemplář v dobrém stavu, ale neúplný (v úvodní složce chybí čistý list [*4]). Titulní list byl oddělen od knižního bloku, označen inv. č. 1495 a dočasně užit k výstavním účelům. Listy [* 2–3] byly omylem vlepeny mezi listy gg 5–6. Na fol. a lr několikabarevná vstupní iniciála R v rozsahu devíti řádek s výběhy přízdobenými tepaným zlatem. Ostatní iniciály neprovedeny. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, polokožená, zdobená slepotiskem (linky, florální motiv, kolky: rozety) na dřevěných deskách, pokryv porušen zvláště ve hřbetu a na přední desce. Přední předsádka je ztracena, zadní tvoří část pergamenového dvojlistu, na němž je latinský text asi ze 12.–13. stol. s glosami z 15. stol. Dvě neúplné nápisové spony.

Provenience: Na hřbetu papírový štítek s nápisem asi ze 17.–18. stol.: „Tractatus Contra Validos Mendicantes“ a číslo „145“ Arciděkanské knihovny, na titulním listu jiné číslo „38“. Tamže kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“. Na fol. a lv kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 348“. Z téhož ústavu pochází papírový štítek (9,5 x 14,9 cm) nalepený na přední přidešti. Obsahuje stručné bibliografické údaje o knize ve strojopisu. Nad štítkem přípisek modrou tužkou „SPM ⊕ 9“, kterým bylo naznačeno vynětí titulního listu. Na fol. [*2a] stopy po obdobném přípisu, jímž bylo naznačeno vynětí dvojlistu [*2–3]. Na předním přidešti kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4378“ a se starší značkou „11/72“, která se zčásti opakuje („Prv. 11“) na tištěném exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ a na hřbetu.

Přívazek (**Inc.**) **Pseudo-CYRILLUS: Speculum sapientiae...**

Prameny a literatura: Inventář (1940), fol. 16, č. 348. – Macháček 1926, str. 12, č. 8. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 33. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 121, č. 55.

Signatura: **501 D 5** (starší signatura: ST 11/72); přírůstkové číslo: **004 378** (inv. č. 1495).

HENRICUS Gorichen v. PETRUS Lombardus: Sententiarum libri IV (cum condusionibus Henrici Gorichen ...)

HERMOLAUS Barbarus v. **BARBARUS, Hermolaus**

HISPANUS, Petrus v. **IOHANNES XXI.**

62. IACOBUS de Voragine

Legenda aurea sanctorum, boh.: Pasionál (neilustrovaný) čili Knihy o životech svatých. [Plzeň?: Tiskář Arnoštových Statut?, okolo roku 1476]. 2°.

C 6521 – Knihopis XXIV – ISTC ij 00086500
Dokoupil 674 – Korvan 697 – Riedl 562, 563

Exemplář neúplný, chybějí složky a⁸–J⁸, dále listy k 1–5, 7; l 1, 5, 7, m 4–8, složka n⁸, listy o 1, s 3, kk 7, * 1, 3, 4. Poškozeny jsou dochované listy o 2, y 1, dd 1, ff 6, gg 1, JJ 1, 2, 6, 8. Nesprávně (verso – recto) byl vevázán list k 8, při vazbě (r. 1889?, viz níže) byly přeházeny listy ve složce l⁸ (nynější pořadí: 2, 3, 6, 4, 8), za složkou hh⁸ byly pomíchány listy obou následujících vrstev JJ⁸ kk⁸ (nynější stav: kk 1, JJ 8, JJ 3, kk 8, JJ 4-7, 2, 1, kk 2-6). Stopy po nečistotě a červotoči, čtené listy byly podlepeny papírem.

Kromě typografických zvláštností, jež uvedla E. Urbánková (viz níže), je v plzeňském exempláři podobně jako ve výtisku pražské Národní knihovny (44 E 69) na fol. bb 4r vytištěna signatura „bb iiiii“, která chybí paralelnímu pražskému exempláři (44 E 68). Text vytištěný na dvou posledních řádcích na fol. z 8rβ se zčásti znovu opakuje na dvou prvních řádcích listu z 8vα.

Iniciály a názvy jednotlivých kapitol byly vytištěny červeně, a to před sazbou ostatního textu (černě), který v některých případech překrývá červenou sazbou. Místy zelené rubriky. České glosy několika rukama. Nejstarší pocházejí ze 16. století a zčásti vykládají jazykově již tehdy zastaralý text originálu běžnějšími tvary, např. na fol. q 3rα, řádek 26–27, je vytištěn text „ztrastnie obchazeli“, přičemž adverbium „ztrastnie“ je glosováno slovy „bolestnie, zalostnie“. Na fol. q 3rβ, řádek 25–26, zní text: „Theodozyus, diechu z miesta Antyochoye...“ – nad slovesem „diechu“ je připsána glosa „rzekali“, apod.

Asi ze 2. poloviny 17. století pochází rozsáhlý český přípis na původním předsádkovém listu (recto) o znameních, která ohlásí konec světa a den posledního soudu (podle Zjevení sv. Jana 6,12n.). Na rubu předsádkového listu je v jeho horní polovině téměř již nezřetelný text, pod ním jeho pozdější opis z 19. století, v němž jsou uvedena tato jména: „Rybak Gozef, Rybak Waclaw, rybak tomas, Rybak Gan, Rybak bartolomeg, Rybakowa Mariana, Rybakowa Barbora, Rybakowa Kateržina, Rybakowa Marye.,. Rybakowa [?]“. Na fol. o 2r přípisek rukou 19. století: „Swatá kniha na Památku“ a na fol. o 2v: „Josef Petr z mišov“ (Mišov, lid. Mišovy = ves 14 km SV od Blovic: Profous 3, str. 96), „Jan Komanec z Chynína“ (Chynín = ves 12 km JV od Blovic: Profous 2, str. 83n.) a „Anna Sladkova“. Průběžná foliace tužkou.

Vazba novodobá, poloplátěná na tuhých papírových deskách (28 x 21 cm) z roku 1889 (viz níže). Na přední desce papírový štítek se značkou Městského historického muzea v Plzni „I C 54“, která se opakuje na hřbetu, kde je zlacený nápis: „Passional aneb Zivoty (!) svatých. TISK PLZEŇSKÝ“.

Provenience: Podle přípisu na rubu předsádkového listu byla kniha v 17.–18. století majetkem rodiny Rybákovy, která ji pravděpodobně půjčovala – snad po částech – různým přátelům, mezi něž patřili Josef Petr z Mišova, Jan Komanec z Chynína a snad i blíže neznámý „sedlák z krajiny Plaské“, který r. 1899 věnoval větší část Pasionálu do Městského historického muzea v Plzni, jak poznamenal s dalšími údaji r. 1889 Josef Strnad na přední předsádce. Tamže kulaté razítko „MĚSTSKÉ MUSEUM V PLZNI“ a jiné kulaté razítko na rubu původního předsádkového listu „Knihovna hist. musea v Plzni“ s nesprávným přípisem „Arc. 339“. Na zadní straně přední desky tištěné exlibris „KNIHOVNA MĚSTSKÉHO HISTORICKÉHO MUSEA V PLZNI“ se starší značkou „I C 54“. Tamže i pozdější kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s přípisem „4416“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, za č. 338. – Macháček 1926, str. 5. – E. Urbánková, Ročenka Státní knihovny ČSSR v Praze 1967 [Praha 1969], str. 89n., č. 7. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 121n., č. 60.

Signatura: 502 D 12 (starší signatura: ST 54/72); přírůstkové číslo: 004 416.

63. IACOBUS de Voragine

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia, boh. Pasionál (neilustrovaný) čili Knihy o životech svatých. [Plzeň?: Tiskař Arnoštových Statut?, okolo roku 1476.] 2°.

C 6521 – Knihopis XXIV – ISTC ij 00086500

(Tab. XV)

Pouze zlomek, fol. [d 8], výše uvedeného prvotisku, který se dostal do Umělecko-průmyslového (dnes Západočeského) muzea v Plzni podle tamního Inventáře sbírek, svazek I, str. 0255–0256 v blíže neuvedené době „darem Fr. Borovského ředitele musea, Praha“.

Signatura: 510 F 5; přírůstkové číslo: 022 564 (inv. č.: 1 501 [=d 8]).

64. IACOBUS de Voragine

Legenda aurea sanctorum, boh.: Pasionál čili Život a umučení všech svatých mučedníků. V Starém Městě pražském: Tiskař Pražské bible, 21/VII a 31/VII 1495. 2°.

Goff J 138 – C 4627 = 6522 – Knihopis XXV

(Tab. XVI)

Pouze zlomek, fol. [n 7], výše uvedeného prvotisku, který se dostal do Umělecko-průmyslového (dnes Západočeského) muzea v Plzni podle tamního Inventáře sbírek, svazek I, str. 0255–0256 v blíže neuvedené době „darem Fr. Borovského ředitele Umělecko-průmyslového musea v Praze“.

Signatura: 510 F 2; přírůstkové číslo: 026 031 (inv. č.: 1 506 [= n 7]).

65. IMITATIO Christi. Add: Iohannes GERSON: De meditatione cordis. Argentinae: [Iohannes Prüss], 1489. 8°.

Goff I 22 – HC(+Add)9098 – ISTC ii 00022000
Dokoupil 643 – Louda 963 – Šimáková 517 – Zahradník, str. 612

(Tab. XVII)

Exemplář úplný, v dobrém stavu. Stopy po vlhkosti. Prosté červené iniciály, červené rubriky; text místy podtrhán červeným inkoustem. Ojediné latinské glosy rukou 15.–16. stol. Novodobá průběžná foliace tužkou.

Vazba z hnědé kůže, nezdobená (převazba ?), na dřevěných deskách. Dvě spony, z nichž jen jedna je úplná.

Provenience: Na fol. [A 2r] základního tisku vlastnický přípisek: „1585. Sum Andreae Stengelij Presbyterj. Miseratio Domini Aequitas mea“. Na předním přideščí exlibris Petra Voka z Rožmberka. Na fol. [A 2r] a jinde oválné razítko „Besední knihovna v Českém Krumlově“. Osudy svazku popsal J. Hejnic, Strahovská knihovna 14–15 (1979–1980), str. 107n.

Přívazek 1 (Inc.) GERARDUS de Zutphania: De spiritualibus ascensionibus...

Přívazek 2 (Inc.) Praecordiale devotorum...

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 376. – Macháček 1926, str. 21, č. 52. – Listy filologické 104 (1981), str. 105 a pozn. 4. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 122n. – Pavlák, M. Jan Peisker : pokračovatel Šafaříkův. Cheb 1998, str. 19, 48–49.

Signatura: **501 F 7** (starší signatura: ST 39/72); přírůstkové číslo: **004 406**.

66. INNOCENTIUS IV.

Apparatus super libros Decretalium. Add: Baldus de Ubaldis: Margarita. Argentinae: [Henricus Eggestein], 1478. 2°.

Goff I 95 – HC 9191 – ISTC ii 00095000
Dokoupil 647 – Kotvan 664

Exemplář úplný, zčásti poškozený červotočem a vlhkostí. Foliace rukou 15. stol., zčásti porušená vazbou. Iniciály neprovedeny. Novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, polokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, pochází podle Inventáře sbírek (viz níže) z let 1500–1510. Dvě neúplně zachované spony.

Provenience: Na titulním listu vpis Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, kulaté razítko „ZÁDŮŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, podélné razítko „Inventárně provedeno“ a číslo „31“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0121–0122, inv. č. 5926 („z kostela sv. Bartoloměje“) – Inventář 1940, fol. 19, č. 5926. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 34. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 123, č. 60.

Signatura: **502 A 12**; přírůstkové číslo: **016 287** (inv. č.: 5 926).

67. **INSTITTORIS, Henricus et SPRENGER, Iacobus**
Malleus maleficarum. [Spirae: Petrus Drach, non post 14. Aug. 1490].
2°.

Goff I 164 – HC 9239 – ISTC ii 00164000
Balcar, Frant. 63 – Podlaha, str. 82 (I 9, 2) – Riedl 527

Exemplář úplný, vlhkostí poněkud porušený. Prosté červené iniciály a červené obliterace velkých písmen. Místy podtržený text. Latinské glosy rukou 15.–16. stol., na fol. r 6v český přípisek asi ze 16. stol. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Přívazek k základnímu tisku (**Inc.**) **IOSEPHUS, Flavius: De antiquitate Iudaica...**

Signatura: **502 A 1** (starší signatura: ST 36/72); přírůstkové číslo: **004 403**.

68. **IOHANNES XXI.**
Summulae logicae, cum additamento Iohannis Peyligk. Add: Thomas
Aquinas: De inventione medii. Lipsiae: Melchior Lotter, 10. Iul. 1499. 2°.

Goff J 235 – H 8685 – ISTC ij 00235000
Kotvan 943

Exemplář úplný, zachovalý. Rukopisné glosy z počátku 16. století.

Přívazek 4 k základnímu tisku (Pal.): **NIGER, Petrus: Clypeus Thomistarum...**, 1504.

Signatura: **502 F 4**; přírůstkové číslo: **016 309** (inv. č.: 2 891).

69. **IOSEPHUS, Flavius**
De antiquitate Iudaica. De bello Iudaico (Tr. Rufinus Aquileiensis).
Venetiis: Iohannes Rubeus Vercellensis, 23. Oct. 1486. 2°.

Goff J 486 – HC 9454 – ISTC ij 00486000
Dokoupil 729 – Louda 1107 – Riedl 600 – Zahradník, str. 612

Exemplář úplný. Prosté červené iniciály, zčásti jen naznačené; červené rubriky. Ojedinelé rukopisné glosy a pokusy (rukou 18.–19. stol.) o živá záhlaví.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (trojlínky, kolky: dvojhlavý orel, pětistá růže, florální motivy). U titulního listu základního tisku záševky se zlomky německých a latinských textů asi z 15. stol.

Provenience: Na titulním listu základního tisku přípisek rukou 15.–16. stol. „Iosephus antiquitatum.“ Na fol. a 2r letopočet „1593“ a dole rukou Felixe Mollera „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu štítek s názvem knihy a s číslem „125“. Na titulním listu základního tisku kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla), kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“, přípisek „Arc. 373“ a na zadní straně přední desky tištěné ex libris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“. Na titulním listu základního tisku kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4403“, na hřbetu štítek se značkou „Prv. 36“, která se opakuje na zadní straně přední desky.

Prívazek (Inc.) INSTITORIS, Henricus et SPRENGER, Iacobus: Malleus maleficarum....

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17. – Macháček 1926, str. 19, č. 42 a 43. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 123.

Signatura: **502 A 1** (starší signatura: ST 36/72); přírůstkové číslo: **004 403**.

(Pal.) LACTANTIUS, L. Coelius Firmianus

Habes in hoc volumine ... diuina Lactantii Firmiani opera ... (Venetiis: Ioannes de Tridino Tacuinus, 3. Ian. 1509). 2°.

Panzer VIII 396, 478.

Vazba původní polokožená na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem. Stopy po červotoči. Dvě úplné spony.

Provenience: Na přední předsádce červeným inkoustem vlastnický vpis: „(Sum) Simonis Caelestini chara supplex“ a jinou poněkud pozdější rukou rozsáhlý přípis o názorech profesora Camerse, který působil v první polovině 16. století na vídeňské universitě. Na titulním listu základního tisku přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis.“ Kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“. Na vnitřní straně zadní desky je přilepen štítek asi ze 17. století, který byl původně na hřbetu: „COELII LACTAN(TII) 131“ a jiný modře lemovaný štítek s číslem „206“, nejspíše Arciděkanské knihovny. Četné přípisky Šimona Celestina a ještě jiného pozdějšího glosátora, který se často odvolával na Erasma Rotterdamského.

Prívazek (Inc.) EUSEBIUS Caesariensis: De evangelica praeparatione...

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha III, str. 0051–0052, iuv. č. 2888 (kde je svazek uveden jako dar z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni). – Minulostí Západočeského kraje 19 (1983), str. 125n. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 117, č. 40.

Signatura: **502 F 11**; přírůstkové číslo: **016 407** (inv. č.: 2 888).

70. LEONARDUS de Utino

Sermones quadragesimales de legibus dicti. Ulmae: Iohannes Zainer, 9. Mar. 1478. 2°.

Goff L 146 – HC 16119 – ISTC il 00146000

Louda 1143 – Podlaha, str. 43 (*D2) – Zahradník, str. 622.

Exemplář neúplný (chybějí prázdné listy a 1, ***10). Úvodní tři složky jsou vevázány za vrstvu R⁶, čistý list R 6 je zčásti ztracen. Stopy po vlhkosti a červotoči. Prosté, zčásti dvojbarevné iniciály, zčásti jednobarevné (červené a modré). Červené a modré rubriky. Četné rukopisné glosy ze 17. a 18. stol., zčásti latinské, zčásti české.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (popis u Čadíka, viz níže). Obě přیدهští se nedochovala. V nové době byla vazba opravena.

Provenience: Na fol. *** 6r vlastnický přípisek rukou 16.–17. stol.: „Joannes Loczyka Tustenus“. Na fol. a 2r kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „10“. Na zadní straně přední desky štítek (9,5 x 16cm) s číslem „6009“ s poznámkou „Vitrina VI čís. 12“, s popisem vazby a s údajem: „č. 10 Inv. kostela sv. Bartoloměje v Plzni“. Na hřbetu a na zadní desce „inv. č. 6009“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 22, č. 6009. – Čadík 1919, str. 26, č. 3. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 35. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 123, č. 63.

Signatura: 501 C 2; přírůstkové číslo: 016 289 (inv. č.: 6 009).

71. LEONARDUS de Utino

Sermones quadragesimales de legibus dicti. Lugduni: Iohannes Trechsel, 5. Iun. 1494. 4°.

Goff L 149 – HC 16122 – ISTC il 00149000

Exemplář neúplný (chybí titulní list a list 8 v úvodní složce). Ve složce L⁸ byly při vazbě listy zpřeházeny: 3,4,1,2,7,8,5,6. Stopy po vlhkosti a červotoči. Iniciály neprovedeny. Rukopisné glosy několika rukou ze 16.–18. stol. Novodobá průběžná foliace tužkou.

Vazba původní, polokožená, zdobená slepotiskem (linky, kolký: pětistá růže, heraldická lilie), na dřevěných deskách, zčásti porušená červotočem a ve hřbetu potřhaná. Neúplná spona; přední předsádka je ztracena.

Provenience: Na hřbetu štítek s nápisem ze 17.–18. století: „Sermones quadragesimales de Legibus Leonardi de Utino“. Na fol. EE 6^v přípisek: „Jos. Zeldan 9./X. (1)853 revidit.“ Na vnitřní straně přední desky razítko Zádušního úřadu v Plzni a inv. č. „212“, pak razítko Historického muzea v Plzni s přípisem „Arc. 365“. Na vnitřní straně zadní desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 28“, která se opakuje na hřbetu. Na vnitřní straně přední desky kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4395“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 365. – Macháček 1926, str. 16, č. 28. – Listy filologické 104 (1981), str. 109, č. 36.

Signatura: 501 F 4 (starší signatura: ST 28/72); přírůstkové číslo: 004 395.

72. LINTHOLZ, Iohannes

Veritas trium difficilium quaestionum a Porphyrio motarum de Universalibus. Lipsiae: [Wolfgang Stöckel], 1500. 2°.

H 10113 – ISTC il 00224050

Exemplář úplný, zachovalý.

Přívazek 2 k základnímu tisku: (Pal.) NIGER, Petrus: Clypeus Thomistarum... 1504.

Signatura: 502 F 4; přírůstkové číslo: 016 309 (inv. č.: 2 891).

73. **MANUALE parochialium sacerdotum [Coloniae: Henricus Quentell, circa 1492.] 4°.**

Goff M 221 – H 10729 – ISTC im 00221000

Exemplář úplný, poškozený: titulní list, vyňatý k výstavnickým účelům (= inv. č. 6 097), byl r. 1981 vložen na původní místo. Iniciály zůstaly neprovedeny.

Přívazek 2 k základnímu tisku (**Inc.**) **ANTONINUS Florentinus: Confessionale: Defecerunt...**

Signatura: **501 F 10**; přírůstkové číslo: **016 312** (inv. č.: 1 937 + 6 097).

74. **MARTYROLOGIUM: Viola sanctorum. Argentinae: Iohannes Prüss, 23. Aug. 1487. 4°.**

Goff M 337 – H 10870 – ISTC im 00337000

Balcar, Frant. 76 – Louda 1218 – Šimáková 632

Exemplář neúplný (chybí titulní list a prázdné fol. S 8), porušený vlhkostí a červotočem; fol. M 5 roztrženo. Prosté, střídavě červené a modré iniciály, pouze na fol. A 1r. Na fol. D 2r latinské glosy asi z 1. poloviny 16. stol.

Vazba polokožená, hladká, dvakrát sešíváná, na dřevěných deskách. Před složkami A a S bylo při vazbě užito jako záševku části latinského pergamenového rukopisu z 15. století. Uprostřed podélné ořízky na deskách kovová spona, zdobená nápisem (gotická minuskule) „mar[ia]“.

Provenience: Na fol. a 2r (značeno: a III) vlastnický přípisek: „Ex libris Christophori Albrechti 1596“. Na předním přideštlí rukou 18. stol.: „Admodum Reverendo ac doctissimo Domino Laurentio Moll, p.t. Parcho Sablatensi, Vicino meo plurimum colendo, Zablati.“ (Záblatí leží 5 km jz. od Prachatic: Profous – Svoboda 4, str. 683n.). Tamže přípisek: „Bibliothecae publicae Crumloviensi donavit P. Franciscus Faschingbauer, parochus Chrobaldensis, anno Domini 1884.“ (Chroboly leží 8 km jv. od Prachatic: Profous 2, str. 63). Oválná razítka „Besední knihovna v Českém Krumlově“. Na fol. a 2r kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 370“. V témž ústavu byl vložen lístek (6 x 15cm) mezi přední přideštlí a list a2 se stručnými bibliografickými daty (strojopis), mimo jiné s údajem: „Museu [tj. Historickému muzeu v Plzni] darováno s knihovnou prof. Jos. Peiskra“. Na fol. a 2r kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4400“. Na hřbetu starší značka „Prv. 33“, která se opakuje na tištěném exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“, umístěném na zadním přideštlí.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 370. – Macháček (1926), str. 12, č. 13. – Listy filologické 104 (1981), str. 105, pozn. 4. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 124, č. 68.

Signatura: **501 F 5** (starší signatura: ST 33/72); přírůstkové číslo: **004 400**.

75. **MEDIAVILLA, Richardus de Commentum super quarto Sententiarum (Ed: Franciscus Gregorius). Venetiis: Dionysius Bertochus, 10. Nov. 1489. 2°.**

Goff M 425 – HC 10986 – ISTC im 00425000
 Dokoupil 995 – Kotvan 831 – Kotvan – Frimmová 330

Exemplář úplný. Stopy po vlhkosti a červotoči, úvodní listy pošpiněny. Prosté, střídavě červené a modré iniciály, jen výjimečně (např. vstupní iniciála I¹²) dvoubarevné. Červené a modré rubriky. Text ojedinele vyznačen podtržením; na listech d 3r, d 6r, f 4r rukopisné ručky. Na fol. f 6v latinská glosa rukou 15.–16. století, mezi listy d 2–3 zlomek papíru (8,5 x 8cm) s českými přípisky asi ze 16. stol., mezi listy b1–2 zlomek papíru s latinským textem ze 17.–18. století. Na fol. e 4r latinská glosa rukou 18.–19. století. Novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách zdobená slepotiskem (vzor granátového jablka, kolky: rozety), chráněná v rozích a uprostřed obou desek mosazným kováním. Pokryv je přesto odřen a potrhán; četné stopy po červotoči. Dvě neúplné spony. Vazba je uvolněná zvláště v úvodních a závěrečných vrstvách knižního bloku.

Provenience: Kniha se (podle Macháčka, viz níže) dostala do Arciděkánského knihovny r. 1543. Na fol. a 2r přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, na hřbetu štítek se zkráceným názvem knihy a číslem „138“. Na fol. [a 1r] kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na hřbetu novodobý, modře lemovaný štítek s číslem „194“. Na fol. [a 1r] kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ a lístek (5,8 x 12,5 cm) se strojopisným bibliografickým záznamem. Tamže kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4402“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exhibis „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 35“, která se opakuje na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 372. – Macháček (1926), str. 19, č. 40. – Listy filologické 104 (1981), str. 109n., č. 39. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 124, č. 69.

Signatura: **502 D 8** (starší signatura: ST 35/72); přírůstkové číslo: **004 402**.

76. MEFFRET

Sermones de tempore et de sanctis, sive Hortulus reginae. [Basileae: Nicolaus Kesler, ante 11. Iul. 1486]. 2°.

Goff M 441 – HC 10999 – Polain (B) 2655 – ISTC im 00441000
 Balcar, Dom. 87 – Dokoupil 803 – Kotvan 834 – Kotvan – Frimmová 332 – Louda 1224–1226 – Podlaha, str. 43 (*D 8) – Riedl 669–670 – Šimáková 642 – Zahradník, str. 615
 (Tab. XVIII)

Exemplář neúplný, pouze Pars aestivalis de Tempore, a to ještě defektní: chybí fol. Aa 1 s titulem a dále ff II 1,2,9,10 v rejstříku. Stopy po červotoči a vlhkosti. Na fol. Aa 2r vstupní iniciála E uncíálního tvaru modrou barvou v rozsahu 18 řádků ve čtvercovém poli, pokrytém tepaným zlatem, v ozdobném střídavě karmínově červeném a zeleném rámci. Ostatní iniciály prosté červenou barvou, vzácně se vyskytují červené rubriky, občas podtrhaný text, ojedinelé latinské rukopisné glosy ze 16. století.

Vazba celokožená na dřevěných deskách. Pokryv je ve hřbetu i na obou deskách silně porušený. Slepotosková výzdoba (linky tvořící vpadlá pole obdélníkového tvaru) dnes již málo zřetelná. Na zadních stranách přední i zadní desky jsou přilepeny zlomky latinského tištěného textu, který bude možno bibliograficky určit až po jejich sejmutí.

Provenience: Na fol. Aa 2r nahoře rukou 15.–16. století: „Sacerdos Venceslaus pragenus“, pod tím rukou 16.–17. století: „Thobias ... Pilsnensis“. Do Západočeského muzea v listopadu 1998 daroval knihu ing. arch. Soukup, který ji „dostal darem od bývalého plzeňského arciděkana Černého“.

Signatura: **503 D 13**; přírůstkové číslo: **025 937**.

77. MINUCÍ na rok 1491. (Almanach, boh.) Praha: Tiskař Pražské bible.

Jednolist (418 x 259 mm).

GW 1460 – Knihopis XXXIII – ISTC ia00516400

Podlaha, str. 56 (*E 54,2) = Tab. X

(Tab. XIX)

Zlomek (pouze dolní část jednolistu). Znovu nalezený zlomek. Knihopis XXXIII (ed. E. Urbánková 1994) uvádí na str. 71: „PLZENĚ KHM [=Knihovna Historického muzea] – podle zjištění Heleny Hájkové neexistuje.“

Signatura: **510 F 8**; přírůstkové číslo: **026 032** (inv. č.: 5 286).

78. MISSALE Pragense.[Pilsnae: impressor Statutorum Arnesti], 19. Nov. 1479. 2°.

Goff M 684 – HCR 11352 – ISTC im 00684000

Urbánková, č. 3 – Riedl 694 – Zahradník, str. 615

(Tab. XX – XXIII)

Exemplář neúplný (chybí fol. [a 4]). Staré rukopisné značení složek, přičemž úvodní kalendářová složka nebyla počítána. Některé listy byly vytištěny v nesprávném pořadí, proto byly již ve staré době vyříznuty a vlepeny na správné místo; srov. listy [s]3–6, celá složka [L⁴]; složka [y⁸] je zpřeházena: 1, 4, 2, 3, 6, 7, 5, 8.

Většinou prosté iniciály červenou barvou. Text červený a černý, zčásti rukopisně doplňovaný. Na fol [b lr] vstupní iniciála [A⁶] blankytně modrou barvou na kvadratickém poli, přizdobeném zlatem; nad i pod zrcadlem textu bordura ve tvaru ratolestí se zlatými ozdobami. Na fol.[p 8v] malovaný kánonový obraz, „velmi podobný obrazu v paralelním strahovském exempláři Památníku národního písemnictví [dnes klášter premonstrátů] v Praze (DM III 23)“ (Urbánková). Čtené latinské přípisky náboženského obsahu rukou 15.–16. stol. (fol.[H 5v] a fol. [I 3r]). Na fol. [I 5v–6r] české verše o Kristově vzkříšení; na fol. [L lv] „De moribus introitus“ (notovaný latinský text). Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, v nové době zčásti vyspravená, celokožená na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, tvořící rám; ve vnitřím poli mřížování přizdobené rozetkami). Kování v rozích a uprostřed obou desek; dvě neúplné kovové spony. Pokryv poněkud poškozen červotočem. „Vazba je podobná vazbě strahovského

exempláře (DM III 23) Památníku národního písemnictví [dnes klášter premonstrátů] v Praze“ (Urbánková).

Provenience: Pod impressem na fol. [L 4v] přípisek rukou z konce 15. stol.: „Anno domini .M.cccc.xcv^o die Secunda Octobris Reverendissimus in Christo pater et dominus Dominus Johannes Misenensis episcopus hanc ecclesiamque Cimiterium ast Summum altare Consecravit in honorem Sancti Adalberti episcopi, ffestivitatum Christi Beatissime marie, wenceslai, katherine martyris ac virginis. In latere dextro Altare consecratum est in honore Sanctissime crucis, Sebastiani atque Fabiani, Decem milia militum, Dorothee, Appolonie, Marthe electe, s. Brigitte. – Altare autem partis sinistre Est consecratum in honore Divi Georgij martyris, philippi et Iacobi apostolorum, Sigismundi, Martini, Wolffgangi, Margarethe, Ursule cum sodalibus. – Sacristie vero altare consecratum est in honore Sancti Leonardi, petri et pauli apostolorum, procopij, Mauricij sociorumque eius, Barbare martiris ac virginis.“ Jak nasvědčuje zmínka o kostele sv. Vojtěcha, byl tento pamětní zápis pořízen v Ústí nad Labem, srov. A. Podlaha, Cotalogus codicum manu scriptorum, qui in archivio Capituli metropolitani Pragensis asservantur. Praga 1923, str. 59 a 109. – Na fol. [a 2r] přípisek asi z 18. století: „Pertinet ad Conventum Sti Adalberti Fratrum Praedicat: Civitatis Ustensis“. Někdy poté se kniha dostala z Ústí nad Labem do Plzně. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „KNIHOVNA HISTORICKÉHO MUSEA V PLZNI“ s připojenou starší značkou „Prv. 1“, na fol. [a 2v] kulaté razítko „KNIHOVNA hist. musea V PLZNI“ a (nesprávný) přípisek „Arc. 338“. Na tištěném exlibris kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4368“ a se starší značkou „ST 1/72“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 338. – Macháček 1926, str. 5. – E. Urbánková, Ročenka Státní knihovny ČSSR v Praze 1967 [1969], str. 85–87. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 124–126, č. 70.

Signatura: 501 A 1 (starší signatura: ST 1/72); přírůstkové číslo: 004 368.

79. MISSALE Pragense. Bambergae: [Iohannes Sensenschmidt et Henricus Petzensteiner expensis Petri Drach], 1489. 2°.

Goff M 685 – HCR 11263 – ISTC im 00685000

Klausnerová 245 – Kotvan – Frimmová 341 – Riedl 695 – Šimáková 661.

(Tab. XXIV–XXV)

Exemplář neúplný (chybí prázdný titulní list a listy P 1, 4), některé listy jsou potrhane (O 1, P 3). Stopy po nečistotě a červotoči. Složka t⁸ obsahuje pergamenové listy. Iniciály většinou tištěné, malované: [A⁶] na fol. b1r s přízdobou zlatem a stříbrem, [T⁵] na fol. t 2r s figurálním motivem (přízdoba zlatem). Většina velkých písmen je obliterována červenou a žlutou barvou. Na fol. t lv je ručně malovaný kánonový obraz. Ojedinelé glosy rukou 17.–19. stol. Na fol. t lr souvislý přípis: „Wsselyká wiecz pamieti hodná slussj pamatowana beytij. A gestlij zie pak pamiet lydska zmine, tehdy poznamenaná pamiet ty wieczy w kniehach se nachazij – Ja, kniez Jan czeyka sstiedrsky, ffararz toho cziasu weyprniczkej, Mage zrzenij k tiem wieczem, Kderez sau Na cziest a chwalu buožij wzdielany, Aby Rozssijrziowanij byly Y poznawagicz ga toho ten nedostatek beytij przy chramie tomto weyprniczkym, zie

služebník ten, kderežby při sprawczy duchownim w chramie buožim posluhowatj miel, wobydlj swýho ziadneho nemá, Nežlij tolyko v sedlaka podružstwij sobě gest gednatij musyl, protož rzidczy takowi služebniczy, Aby bylij stálj, se nacházelj. Z milostj A pomoczy pana buoha wssemohauczyho y taky z dovolenim geho milostj Urozeneho pana waczlawa Tocznika s skrzimnicz, prostiborzij a na Krzimniczijch, Jakožto cziasu toho Kolatora swjho A pana zadusij toho etc., W cziemž on poznawssij dobrej oumysl mug, K tomu powolenij swy dal, zie sem Ja, swrchu gmenowany kniez Jan Na swug Wlastnij naklad chalupu k obýwanij kumpanu postawitj dal, aby ffararz sobie Mohl wzijtj do nij služebnika toho, kderež by mu se hoditi mohl. A gest pstawena Na mistie zadussijim (!), genž slowe Na brandeyse A k ubczy tu nicz neprzinaležij Nežby tolyko k ffarzie, Dale takj z kdery wsj czo na nij ku pomoczj mnie pomohlj, tuto poznamenano gest. Item z lijnu [= Líně, ves čtyři a půl km sz. od Dobřan: Profous 2, str. 616] nietczo drziwý mij pomohlj, tež y z neyrzian [= Nýřany, město sev. od Stoda: Profous 3, str. 241], a s tiech dwauch wsij neywicze mij Napomocz byly. A wostatek drziwij sem za swy wlastnij penize kaupil. Item s skrzimnicz [= Křimice, ves 4,5km záp. od Plzně: Profous 2, str. 398] trzinaczte ffor toho drzywij, kdery sem za swy peníze kaupil wod lijnskeych, wdielalj a wicze nicz. Item Weyprnicztj [= obyvatelé Vejprnic, obce 6 km záp. od Plzně: Profous 4, str. 486] daly ssest drzew a ty sem sweymij foramij prziwesti dal. Item wochowsstij [= obyvatelé Vochova, obce 6 km záp. od Plzně: Profous 4, str. 595] kamene s kozolup [= Kozolupy, ves 1km již. od Touškova: Profous 2, str. 353] udielaly ffor dewiet, kderey sem tež za swy peníze kaupil. A wostatek Na wsseczko sweymij peníze a fforami sem doložil A k temuž zadussij totižto tu chalupu sem woddal. A gestly zie by kdereykoly ffararz niekderyho podruha w ni mitj chtiel, tehdy aby ten gistey podruh peníze wod podružstwij kostelu dawal. A s tiech peniez kdyby gaka potrzebia byla woprawky Na tež chalupie, Aby kostelniczj s tiech peniez powinnij byly gij woprawowatj. A toto poznamenanj Rukau swau wlastnij sem wčžijnil. Stalo se letha .1.5.8.6. A dokonana gest taž chalupa tehož letho ten patek po: swatem hawle

(= 17. X.), Jakož pak letho wryta na resstie w tež chalupie w swietniczy wkazugi, kderež sem swau wlastnij Rukau wryl.“ – Následuje pozdější rukou přípisek z roku 1647, týkající se církevních úkonů u jednotlivých oltářů vejprnického kostela.

Vazba původní, celokožená, silně poškozená – na přední desce a na hřbetu je pokryv téměř úplně ztracen, na zadní desce asi ze čtvrtiny. Slepotiskový dekor (linky, florální výzdoba). Také kování (původně v rozích a uprostřed obou desek) se zachovalo jen částečně. Spony jsou až na jeden zlomek ztraceny. Prkénkové desky (41,5 x 28cm). Zadní předsádka chybí.

Provenience: Na fol. t 1r rozsáhlý přípis vejprnického faráře Jana Čejky Štědrského ze 17. 10. 1586, podle něhož misál tehdy patřil vejprnickému kostelu, kde byl uložen ještě r. 1647. Později, asi v 19. stol., se dostal do Arciděkanství knihovny v Plzni, jak o tom svědčí přípisek na fol. a 2r (rukou 19. století): „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“ a kulaté razítko „ARCHIDIACONATUS PILSNENSIS“ tamže. Na přední předsádce kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 379“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris

„BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ a přípisek „Prv. 42“. Na přední předsádce kulaté razítko „Knihovna Západočeského muzea v Plzni“ s číslem „4409“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 379. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 126, č. 71. – K. Boldan, Bamberské vydání olomouckého a pražského misálu (1488 a 1489), in: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska, Brno 1999, str. 13–20.

Signatura: **501 B 2** (starší signatura: ST 42/72); přírůstkové číslo: **004 409**.

80. MISSALE Pragense. Bambergae: [Iohannes Sensenschmidt et Henricus Petzensteiner expensis Petri Drach.] 1489. 2°.

Goff M 685 – HCR 11263 – ISTC im 00685000

Klausnerová 245 – Kotvan – Frimmová 341 – Riedl 695 – Šimáková 661

Exemplář neúplný [a⁸ b¹⁰–p¹⁰ q⁸–t⁸ v¹⁰–z¹⁰ A¹⁰–I¹⁰ K⁸ L¹⁰–O¹⁰ P⁸ Q⁴], chybí prázdný titulní list a ff [a2–3] se začátkem kalendáře (Ianuarius – Aprilis), dále chybí [a 6–7] (September – December). Od fol. [b1r] číslování jednotlivých listů římskými číslicemi. I–CCCXXXVI. Fol. [P 8v] zůstalo prázdné. Impressum (které se v tomto plzeňském exempláři nedochovalo) bylo vytištěno na fol. [Q 4rβ], tj. na vnější straně posledního listu, která je ztracena. V misálu (tj. [b¹⁰–Q⁴]) dále chybí fol. LII, LIX a celá kánonová složka [t⁸] tištěná na pergamenu včetně kánonového obrazu. Vyřiznuty (a později vráceny na původní místo) byly listy CXII, CXXXV, list mezi fol. CXLVIII a CLI, viz níže. Některé listy (ff CCLXX, CCLXXI) jsou potrhány, u jiných (ff CCLI, CCLVII, CCXCI) byla odštířena a je ztracena dolní část, bez újmy na textu. V knižním bloku jsou stopy po vlhkosti.

Iniciály tištěné. Knižní malbou je vyzdobena pouze vstupní iniciála [A⁶] na fol. [b1rα]: florální rozviliny v modrém poli, lemované karmínově červeným rámcem. K výzdobě, dnes již poněkud zašlé, bylo užito tepaného zlata a stříbra.

Vazba původní celokožená, zdobená slepotiskem, lipské proveniencie (E. Kyriß, *Verzierte gotische Einbände im alten deutschen Sprachgebiet*. Stuttgart 1951, Nr. 106). Kování i obě spony jsou ztraceny. Na přední desce zlacený, dnes již značně zašlý nápis (got. minuskulí) „missale pragensis rubrice“. Přední i zadní přídeští a obě předsádky chybějí.

Proveniencie: Na vnitřní straně zadní desky je upevněn papírový štítek (původně asi umístěný na hřbetu knihy) s nápisem asi ze 17.–18. století: „Missale ... Romanum 20“. Tamže na modře lemovaném novodobém štítku paginýrkou číslo „11“. V knize se častěji opakují kulatá razítka „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“. Misál původně patřil kostelu sv. Bartoloměje v Plzni, jak svědčí vpis na listu CXII: „List vyňat z (k)nihy kostela sv. Bartoloměje.“ Později se kniha stala součástí sbírek Západočeského muzea, jak svědčí podélné razítko na fol. [a1r] „KNIHOVNA Západočeského muzea V PLZNI“. Jednotlivé listy misálu byly pak užívány k výstavnickým účelům, jak naznačuje vpis na listu ve vázaném před fol. CXXXV: „Vyňato a vystaveno ve sbírkách tisků vitrina čís. VII.“ Vyňaté listy byly označeny paginýrkou čísly „13“ (= fol. CXIIr), „15“ (= fol. CXXXVv) a „14“ (= list mezi fol. CXLVIII a fol. CLI). Podle vloženého záznamu byly tyto listy vystaveny též při oslavě „1000 let Starého Plzeňce“

dne 2. června 1977. V misálu jsou četné latinské a české vpisky rukama 16.–18. století, vzácnější německé glosy pocházejí ze 17. a 18. století.

Signatura: **501 E 2**; přírůstkové číslo: **016 281** (inv. č.: 5925)

81. **MISSALE Pragense. Norimbergae: Georgius Stuchs, 20. Feb. 1498. 2°.**

Goff Suppl. M 685a – R 631 – ISTC im 00685500

Dokoupil 822 – Riedl 697 – Šimáková 662

Exemplář neúplný, z úvodních neznačených 10 listů se zachovaly pouze listy [3–6], z následující vrstvy a⁸ zbyly pouze listy a 2–8; v úplnosti jsou zachovány složky b⁸-h⁸, ve složce i⁸ chybí list i 5, vrstvy k⁸-m⁸ se zachovaly v úplnosti, z vrstvy n⁸ zbyl pouze list n 1. Ztraceny jsou složky o⁸-v⁸x⁶. Z následujících 17ff, značených j-xvii zbyly v knize pouze listy j, iiii-xvii. Zbytek misálu (tj. vrstvy y⁸ z⁸ A⁸-N⁸ O⁶ aa⁶) je ztracen.

Vazba: Kniha byla asi v 19. století opravena ve hřbetu a na obou dřevěných deskách, pokrytých tmavou kůží zdobenou slepotiskem (linky, florální motivy). Obě spony chybějí. V knižním bloku byly některé listy podlepeny papírem, jiné – právě tak jako vazba – jsou zčásti porušeny červotočem a vlhkostí. Přední přیدهšť chybí. Na listech xv–xvii marginální vpisky rukou 16.–17. století. Novodobá průběžná foliace tužkou.

Provenience: Na listu [3r] kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ (bez čísla). Na zadní straně přední desky papírový štítek s číslem „5930“. Mezi fol. i 4 a i 6 byl v 19.–20. století vevázán papírový list se vpisem modrou tužkou „S.P.M. ⊕ 28“. Jeho smysl vysvětluje Inventář Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0123–0124, inv. č. 5930: „List jest vyříznut a dle udání zařazen do sbírky ukázky tisků“. Podle téhož inventáře se tento misál dostal na nynější místo „darem z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni“. Zadní přیدهšť i s předsádkou je ztraceno. Razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4378“ a se starší značkou „11/72“.

Prameny a literatura: Inventář Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0123–0124, inv. č. 5930. – Inventář 1940, fol. 19, inv. č. 5930. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 40. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 126, č. 72.

Signatura: **502 A 8**; přírůstkové číslo: **016 279** (inv. č.: 5 930).

MONTALVO, Alonso Díaz de v. **DÍAZ de Montalvo, Alonso**

82. **NICOLAUS de Ausmo**

Supplementum Summae Pisanellae et Canones poenitentiales fratris Astensis. Norimbergae: Antonius Koberger, 27. Iun. 1478. 2°.

Goff N 63 – HC 2157 – ISTC in 00063000

Dokoupil 840 – Kotvan 868 – Kotvan – Frimmová 351 – Louda 1292 – Riedl 718

Exemplář neúplný (chybí fol. [a2]), zčásti potrhaný a pošpiněný, poškozený červotočem a vlhkostí. Prosté iniciály, zpočátku pouze červené, od fol. [h 4v] též modré. Červené rubriky. Od složky [1⁸] na konci odstavců ozdoby ve tvaru ratolestí, zpočátku jen červené, později též modré. Červeně podtrhaná slova. Rukopisné značení jednotlivých složek z 15. stol. zčásti zachováno.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách byla stržena až na nepatrnou část u zbytků obou spon na přední desce. Zadní deska je asi z poloviny ztracena. Přední deska i zlomek zadní desky je porušen červotočem. Přední přideštlí právě tak jako obě předsádky jsou ztraceny.

Provenience: Na čistém titulním listu rukou 15. stol.: „Pisanella“, pod tím červenou tužkou (19. stol.): „Invent. kostela sv. Bartoloměje v Plzni“ s číslem „5929“. Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0121–0122, inv. č. 5929 uvádí, že se tento prvotisk dostal do muzea darem z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0121–0722, inv. č. 5929. – Inventář 1940, fol. 19, přír. č. 5929. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 41. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 126, č. 73.

Signatura: **502 B 1**; přírůstkové číslo: **016 409** (inv. č.: 5 929).

83. NICOLAUS de Lyra

Postilla super totam Bibliam (cum expositionibus Britonis et additionibus Pauli Burgensis et correctoriis editis a Matthia Doering). [Coloniae: Ulricus Zell, circa 1485]. 2°.

Goff N 136 – HC 10368 – ISTC in 00136000

Balcar, Frant. 79 – Dokoupil 843 – 845 – Louda 1315 – Riedl 727

(Tab. XXVI)

Partes I–IV.

Exemplář neúplný. Neúplně je zachována pouze Pars I v samostatném svazku (= sign. 501 A 4) a rovněž neúplně Pars III také v samostatném svazku (= sign. 502 F 14). Pars II a IV jsou neznámé.

Pars I (501 A 4). Exemplář neúplný. Knižní blok se dochoval jen po složku Q¹⁰. Z vrstvy R¹⁰ je zachováno pouze R1–9. Ostatek knihy je ztracen. Stopy po červotoči, vlhkosti a nečistotě. Prosté červené a modré malované iniciály. Ozdobnější je iniciála [H¹⁵] na fol. a 2r. Ojedinele červené a modré rubriky.

Vazba původní, celokožená na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, kosočtverečná razítka: rozeta, heraldická lilie, listové rozviliny). Kožené spony s mosaznými přeskami. Ozdobné kování v rozích a uprostřed obou desek, z nichž přední je uvolněna z vazby a porušena červotočem. Hřbet o pěti mezivazích byl zčásti vyspraven koží, záševky z pergamentu se stopami písma ze 14.–15. století.

Provenience: Na fol. a 2r přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“ s číslem „13“, dále razítko „Inventárně provedeno“ rovněž s číslem „13“. Na zadní straně přední desky je přilepen žlutý lístek s inv.

číslem „1480“ a jiný štítek (7,5 x 19,2 cm), s několika údaji o vazbě, podle Čadíka (viz níže) „plzeňské“, a o dřívějším umístění: „Vitrina 1, čís. 18“.

Pars II je nezvěstná.

Pars III (502 F 14) se dochovala neúplně, a to pouze složky q¹⁰–oo⁶. Stopy po vlhkosti a červotoči. Prosté, střídavě červené a modré iniciály, pouze na fol. q lr dvojbarevná iniciála [N⁶]. Občas červené rubriky, některá slova jsou červeně podtrhána. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, koly: šestilisté růže, heraldické lilie, jednorožci), v nové době zčásti opravená. Dvě úplné spony. Kování je v úplnosti zachováno pouze na zadní desce.

Provenience: Na fol. q lr přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na přední předsádce rukou 17.–18. století „Nr 15“, na hřbetu štítek s nápisem, asi rovněž ze 17.–18. století, „NICOL. DE LYRA SVPER PROPHETAS ET MACHAB. 47“. Pod Mollerovým přípisem kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „47“. Na fol. q lv kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 349“. Na přední předsádce lístek (5,2 x 15,5 cm) se strojopisným bibliografickým záznamem o knize. Na předním přideščí tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ s přípisem „Prv. 12“, kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4378“ a se starší značkou „12/72“.

Pars IV se nedochovala.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha I, str. 0257–0252, inv. č. 1480 (dar z knihovny kostela sv. Bartoloměje). – Inventář 1940, fol. 16, č. 349. – Čadík 1919, str. 21, č. 6. – Macháček 1926, str. 12, č. 10. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 42 a 43. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 126n., č. 74–75.

Signatura: **501 A 4** (starší signatura: ST 12/72); přírůstkové číslo: **004 379 502 F 14**; přírůstkové číslo: **015 475** (inv. č.: 1 480).

NICOLAUS Panormitanus de Tudeschis v. PANORMITANUS de Tudeschis, Nicolaus

(Pal.) NIGER, Petrus

Clypeus Thomistarum ... (Venetijs per Simonem de Luere nomine ... Iordani Ladislaen. vltimo Augusti 1504). 2°.

Vazba původní, celokožená, zdobená slepotiskem (linky tvořící rámeček, florální motivy, ve středním poli vzor granátového jablka) na dřevěných deskách, zčásti porušená červotočem. Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha III, str. 0053–0054, inv. č. 2891, označuje vazbu za „plzeňskou z doby okolo r. 1510“. Dvě spony. Přední i zadní přideščí a přední předsádka se nedochovaly. V knize jsou vloženy papírové štítky, původně upevněné na hřbetu: **1.** ze 17. století: „CLIPEVS THOMISTARVM“ a pozdější rukou „46“. – **2.** z 18.–19. století: „46“ – **3.** novodobý (paginýrkou) „39“. Ve všech případech jde o značky Arciděkanské knihovny v Plzni.

Provenience: Na fol. a 2r základního tisku vpsil rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, pozdější kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno s číslem „39“. Podle Inventáře sbírek (viz níže) pochází tento konvolut z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni.

Přívazek 1 (Inc.) THOMAS Aquinas: De ente et essentia...

Přívazek 2 (Inc.) LINTHOLZ, Iohannes: Veritas trium difficilium quaestionum...

Přívazek 3 (Pal.) VERSOR, Iohannes: Uersoris expositio in summulas logice Petri Hispani... (fol. y 6v: q Impressum in iclytis Uenetijs Studio et impenfis Magiſſtri Simonis Ticineſis cognomento Biuilacque. MDIII. Idibus. Decembris. Laus Deo.) 2°.

Přívazek 4 (Inc.) IOHANNES XXI.: Summulae logicales...

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha III, str. 0053–0054, inv. č. 2891. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 127n.

Signatura: 502 F 4; přírůstkové číslo: 016 309 (inv. č.: 2 891).

PALUDE, Pseudo-Petrus de v. Pseudo-PETRUS de Palude

- 84. PANORMITANUS de Tudeschis, Nicolaus**
Consilia (cum Ludovici Bolognini tabula). Venetiis: Peregrinus de Pasqualibus, Bononensis et Dominicus Bertochus, 14. Dec. 1486. 2°.

Goff P 30 – HC 12348 – ISTD ip 00030000

Exemplář úplný, zachovalý. Iniciály neprovedeny.

Přívazek 2 k základnímu tisku (Inc.) ANDREAE, Iohannes: Novella super VI Decretalium...

Signatura: 501 B 3 (starší signatura: ST 52/72); přírůstkové číslo: 004 419.

- 85. PAVINIS, Iohannes Franciscus de**
De officio et potestate Capituli Sede vacante. Venetiis: Paganinus de Paganinis, 21. Ian. 1496/97. 2°.

Goff P 242 – H 12530 – ISTD ip 00242000

Dokoupil 885 – Šimáková 741

Exemplář úplný, zachovalý. Iniciály neprovedeny. Na fol. a 3r rukopisná glosa z 15.–16. století.

Přívazek 1 k základnímu tisku (Inc.) ANDREAE, Iohannes: Novella super VI Decretalium...

Signatura: 501 B 3 (starší signatura: ST 52/72); přírůstkové číslo: 004 419.

86. PETRARCA, Franciscus

De remediis utriusque fortunae. [Heidelbergae: Henricus Knobloch?, circa 1490]. 4°.

Goff P 408 – HC 12791 = H 12792 – ISTD ip 00408000

Louda 1419 – Podlaha, str. 73 (*G 31)

Exemplář neúplný (chybějí listy f 3–6), stopy po nečistotě, vlhkosti a po červotoči. Prosté iniciály jen občas provedené červenou barvou, zčásti zůstaly naznačeny jen v obrysech. Porůznu červené rubriky, text místy podtrhán. Četné rukopisné glosy z 16.–18. stol., některé české překladového charakteru, částečně porušené vazbou.

Převazba z r. 1981, při níž byl užit původní pokryv (polokožená vazba na dřevěných deskách) se slepotiskovou výzdobou (linky, florální motivy, kosočtverečné kolky: poloviční heraldická lilie, noh). Nápisová spona. Stopy po červotoči.

Provenience: Na hřbetu byl (při převazbě r. 1981 odstraněný) štítek s nápisem Arciděkanské knihovny v Plzni: „Tractatus de remedijs Utriusque Fortunae“ a s číslem „101“ asi ze 17. stol. Na titulním listu kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“. Kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ na rubu titulního listu s přípisem „Arc. 342“. Na předním přideštlí bylo razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4378“ zakryto při převazbě r. 1981.

Prívazek 1 (Inc.) FIDELIS, Cassandra: Oratio pro Bertucio Lamberto ...

Prívazek 2 (Inc.) BARBARUS, Hermolaus: Oratio ad Fridericum III. Imperatorem ...

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 342. – Macháček 1926, str. 10, č. 1. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 46. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 128, č. 78.

Signatura: **501 F 2** (starší signatura: ST 5/72); přírůstkové číslo: **004 372**.

87. PETRUS de Aquila

Quaestiones super libros Sententiarum. [Spirae]: Petrus Drach, 1480. 2°.

Goff P 446 – H 1325 – ISTD ip 00446000

Louda 1422

Exemplář úplný. Listy v několika úvodních a závěrečných složkách porušeny červotočem; titulní list na okrajích poškozen a uvolněn z vazby. Novodobý, ne zcela důsledný pokus o průběžnou foliaci.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky tvořící pásy, rozety a kolky s motivem draka), zčásti porušená: přední deska je oddělena od knižního bloku. Dvě neúplné spony. Poškozený pokryv byl v nové době vyspraven koží. Podle Inventáře sbírek (viz níže) jde o německou vazbu z r. 1480. Přední i zadní předsádka chybí, přední přideštlí bylo sňato a je nezvěstné.

Prosté iniciály, střídavě červené a modré; červené a modré rubriky. Rukopisné glosy z 15. stol. na fol. [a 7r] a [v 5r].

Provenience: Na fol. [a 2r] vpis rukou Felixe Mollera z počátku 17. století: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Tamže i kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „29“. Podle Inventáře sbírek (viz níže) se kniha dostala do muzea „darem z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0123–0124, inv. č. 5932. – Inventář 1940, fol. 19, č. 5932. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 47. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 128, č. 79.

Signatura: 502 E 1; přírůstkové číslo: 015 502 (inv. č.: 5 932).

PETRUS Hispanus v. IOHANNES XXI.

88. PETRUS Lombardus

Sententiarum libri IV. Basileae: Nicolaus Kesler, [28. Feb. ?] 1486. 2°.

Goff P 484 – HC 10190 – ISTC ip 00484000

Dokoupil 904 – Klausnerová 275 – Kotvan 947 – Podlaha, str. 27 (*G 31) – Riedl 797

Exemplář úplný, poněkud poškozený. Stopy po červotoči a nečistotě. Prosté červené a modré iniciály, ojediněle červené a modré rubriky. Ozdobnější je vstupní iniciála [C⁹] s florální výzdobou ve vnitřním poli. Latinské rukopisné glosy z 15.–16. století na fol. D 3r a D 4r. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, kolky: heraldický dvojocasý lev, mořská panna, heraldická lilie, orlice, rozeta, drak). V rozích a uprostřed obou desek mosazné kování, dnes zčásti ztracené. Dvě neúplné spony. Na hřbetu a zadní desce byl pokryv vyspraven.

Provenience: Na fol. a 2r přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na zadní předsádce přípisek „Zürner ...(1)821.“ Na titulním listu kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „24“. Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 382“. Na předním přideštití pozdější značka „45/72“, která se tamže opakuje na tištěném exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ a na hřbetu.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 18, č. 382. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 48. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 129, č. 81.

Signatura: 502 D 10 (starší signatura: ST 45/72); přírůstkové číslo: 004 412.

89. PETRUS Lombardus

Sententiarum libri IV. (Comm.: Bonaventura). Add: Iohannes Beckenlaub: Tabula. [Norimbergae]: Antonius Koberger, [post 2. Mar. 1491]. 2°.

Goff P 486 – HC 3540 – ISTC ip 00486000

Balcar, Frant. 91 – Dokoupil 907–909 – Klausnerová 276 – Kotvan 948 – Kotvan – Frimmová 392 – Louda 1440 – Riedl 801–804

Exemplář neúplný. Zachovala se pouze Pars 4. Stopy po vlhkosti a červotoči. List A 3 uvolněn z vazby. Na fol. a 2r zlatem zdobená iniciála [U¹⁷] v karmínovém a zeleném rámci na modrém podkladu s bílým ornamentem. Ostatní iniciály červené a modré jsou jen ojediněle skromně přizdobeny. Červené rubriky, porůznu červeně podtrhaná slova. Četné glosy rukou z 15.–16. století, zvláště na složkách a⁸–B⁶.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, podle Inventáře sbírek (viz níže) norimberská, je na obou deskách poškozena a po celé délce hřbetu roztržena. Obě spony jsou ztraceny právě tak jako nárožní kování.

Provenience: Inventář sbírek (viz níže) neuvádí, odkud tento svazek pochází a kdy se stal součástí musejních sbírek. Na předním přidešti je v levém horním rohu novodobý štítek (na něm „ER“), u něhož je tužkou připsáno „F.O. 36“. Na listu a 1r modrou pastelkou „T“, na listu a 3r touž pastelkou „S.P.M. ⊕ 23“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0147–0148, inv. č. 6000 (kde však není uvedeno, odkud a kdy se kniha do muzea dostala). – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 129, č. 82.

Signatura: 502 F 7; přírůstkové číslo: 015 472 (inv. č.: 6 000).

90. PETRUS Lombardus

Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici Gorichen et problematibus S. Thomae articulisque Parisiensibus). Basileae: Nicolaus Kesler, 22. Sept. 1488. 2°.

Goff P 491 – HC 10195 – ISTC ip 00491000

Dokoupil 916 – Klausnerová 280 – Louda 1438 – Riedl 798–799 – Šimáková 768 – Zahradník, str. 613

Exemplář úplný, zčásti poškozený červotočem a vlhkostí. Prosté dvoubarevné (červenomodré) a jednobarevné (střídavě červené a modré) iniciály, zčásti červené rubriky.

Vazba původní, polokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem. Podle Inventáře sbírek (viz níže) „plzeňská, z doby okolo r. 1500“. Dvě spony, zčásti zachované.

Provenience: Na předním přidešti vpis inkoustem (rukou 19.–20. století) „ER N° 15“ a poněkud níže červenou tužkou „č. II“. Podle Inventáře sbírek (viz níže) a Inventáře 1940 kniha pochází z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni. Je-li tomu tak, šlo asi o pozdější přírůstek – v prvotisku chybí vpis Felixe Mollera.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0149–0159, inv. č. 6005. – Inventář 1940, fol. 21, přír. č. 6005.

Signatura: 502 F 6; přírůstkové číslo: 015 575 (inv. č.: 6 005).

91. **PETRUS Lombardus**

Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici Gorichen et problematibus S. Thomae articulisque Parisiensibus). Basileae: Nicolaus Kesler 18. Feb. 1492. 2°.

Goff P 495 – H 10197 – ISTC ip 00495000

Dokoupil 917 – Klausnerová 232 – Kotvan 954 – Louda 1439 – Šimáková 769

Exemplář neúplný (chybí fol. S 8), poškozený. Stopy po červotoči a po vlhkosti. Fol. Q 6 omylem vevázáno mezi listy a 2–3. Iniciály neprovedeny. Latinské rukopisné glosy ze 16. století na listech G 5r, H 4v–6r. Text místy podtrhaný. Novodobá průběžná foliace tužkou.

Převazba z r.1981, při níž bylo užito zbytků původní, silně porušené vazby, zdobené slepotiskem (linky, rozety, florální motivy, na přední desce slepotiskový nápis udávající obsah knihy) na dřevěných deskách. Dvě spony. V rozích a uprostřed obou desek ozdobné kování. Na horní ořízce nápis (z 15. stol. ?): „Textus senten[tiarum]“.

Provenience: Na titulním listu přípisek: „Anno 1511 Venerabilis dominus Caspar de noua domo Canonicus ecclesie pragensis et predicator obiit in die Venceslai et hunc librum Ecclesie parochiali plznensi condonavit in remedium anime sue.“ (O Kašparovi z Jindřichova Hradce srv. Zprávy Jednoty klasických filologů 22, 1980, str. 160n.) Tamže rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „19“. Na fol. a 3r sotva čitelné razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 363“. Z téhož ústavu pocházejí přípisky modrou pastelkou na rubu titulního listu „S.P.M.⊕ 37 a“, na fol. a 2v „S.P.M.⊕ 37 b“, na fol. a 3r „S.P.M.⊕ 37 a, b“, na fol. Q 6r „S.P.M.⊕ 37 c“ a totéž na fol. R 1r, naznačují, že listy a 1–2 a Q 6 byly z knihy vyňaty a užity k výstavnickým účelům. Dne 20. 10. 1980 byly nalezeny ve sbírce grafik a vráceny na původní místa. List Q 6 byl při převazbě r. 1981 omylem vevázán mezi listy a 2–3. Na přední předsádce, odstraněné při převazbě a nahrazené novým předsádkovým listem, bylo kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4393“. Na předním přídeští, sňatém r. 1981, bylo tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 26“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 363. – Macháček 1926, str. 15, č. 27. – Zprávy Jednoty klasických filologů 22 (1980), str. 161n.

Signatura: **501 A 10**; přírůstkové číslo: **004 393** (starší značka: ST 26/72).

92. **PETRUS de Palude**

Sermones thesauri novi de sanctis. Norimbergae: Antonius Koberger, 1496. 2°.

Goff P 517 – C 5429 – ISTC ip 00517000

Zlomek, pouze titulní list, vevázaný za fol. ff 8 následujícího prvotisku (Goff P 526).

Signatura: **501 D 3**; přírůstkové číslo: **026 033** (+ **004 374**).

93. **PETRUS de Palude**

Sermones thesauri novi de tempore. Norimbergae: Antonius Koberger, 1496. 2°.

Goff P 526 – C 5419 – ISTC ip 00526000

Dokoupil 1054 – Klausnerová 286 – Kotvan 1082 – Louda 1467 – Riedl 843

Exemplář neúplný. Oddíly De sanctis (194 ff) a Quadragesimale (102 ff) se nedochovaly. Zachována je pouze část De tempore, a to ještě v defektním stavu – z úvodní složky o 10 ff chybějí listy 2, 4, 7 a 9. Titulní list vevázaný za fol. ff 8 na konci knihy nepatří k tomuto prvotisku, nýbrž jde o zlomek (pouze titulní list) prvotisku (Goff P 517), evidovaný výše. Stopy po vlhkosti. Prosté, střídavě červené a modré iniciály. Vstupní iniciála [D⁸] na fol. a lr je provedena modrou barvou na čtvercovém poli, vyplněném zlatou a červenou barvou a zdobeném tlačným dekorem ve tvaru heraldické lilie; čtvercové pole je lemováno zeleným a červeným rámcem. Barvy jsou zčásti setřelé. – Četné latinské glosy několika rukama z 15.–18. stol. Průběžná foliace tužkou.

Vazba z pokročilejšího 16. stol. je celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, zčásti poškozená. Dvě spony. Hřbet v hlavě knihy roztržený.

Provenience: Na titulním listu vlastnický přípisek: „Sum magistri isidori de hostun“ (srv. A. Podlaha, *Series praepositorum ... ecclesiae Pragensis*. Pragae 1912, str. 118, č. 678). Na předním příděští přípisek: „Ex libris Danielis Kassparek a Palatino“ (o něm tamže na lístku: „... bydlil na náměstí čp. 107, byl vynikajícím členem městské rady a pak i primátorem r. 1613 a 1614, zemřel na konci války třicetileté“).

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 344. – Macháček 1926, str. 11, č. 4. – *Gotika v západních Čechách*, Praha 1995, str. 130, č. 85.

Signatura: **501 D 3** (starší signatura: ST 7/72); přírůstkové číslo: **004 374**.

94. **PHILELPHUS, Franciscus**

Orationes cum quibusdam aliis eiusdem operibus. [Basileae: Iohannes Amerbach, non post 1498]. 4°.

Goff P 612 – HC(+Add) 12918 – ISTC ip 00612000

Kotvan, č. 964 – Šimáková 775 – Zahradník, str. 617

Exemplář úplný.

Vazba původní, polokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, florální motivy, vzor granátového jablka). Dva páry spon, z nichž jen jeden se zachoval v úplnosti. Čtyři mezivazí, na horním papírový štítek (17. století) s nápisem: „Orationes Francisci Philelfi – 102“ a novodobým přípisem „5989“. Přední i zadní deska a zčásti knižní blok poškozen červotočem.

Provenience: Na titulním listu základního tisku rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „303“.

Přívazek 1 (Pal.): PLINIUS Minor, C.: Plinii Iunioris ad Traianum Epistole. 46. ... (impresso per Ioannem de Tridino alias Tacuinum anno M.CCCCCII.) 4°.

Panzer VIII 353, 119 = BN 139, 123 (Rés. Z. 697).

Přívazek 2 (Pal.): BEROALDUS, Philippus: OPVSCVLA... [Venetiis, Georgius de Rusconibus 1508?] 4°.

Adams B - 775 = Index Aureliensis 117.812.

Přívazek 3 (Pal.): SCHEURL, Christophorus: Orationes... (Impressum Liptzick per Baccaureum Wolfgangum monacensem). 4°.

Panzer IX 486, 209b.

Přívazek 4 (Pal.): BUSCHIUS, Hermannus: Spicilegium... (Lips (!) per Baccaureum Herbipolen(sem). Anno 1508.) 4°.

Index Aureliensis 128.183.

Přívazek 5 (Pal.): CORVINUS, Laurentius: [Hortulus elegantiarum...] (Impressum Liptzick per Baccaureum Wolfgangum monacensem Anno ... supra millesimu(m) quingentesimu(m) septimo. Die vero vicesimaquarta Mensis Decembris...)

Panzer IX 487, 214c.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového masea m. Plzně, kniha V, str. 0141–0142, inv. č. 5989 („dar z knihovny kostela sv. Bartoloměje v Plzni“). – Inventář 1940, fol. 20, inv. č. 5989. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 130n., č. 86. – K přívazku2: Istituto centrale per il catalogo unico delle biblioteche italiane e per le informazioni bibliografiche – Edit 16 – Vol. 2:B, Roma 1989, č. 1759.

Signatura: **501 F 14**; přírůstkové číslo: **016 459** (inv. č.: 5 989).

PISIS, Reynerus de v. **RAINERUS de Pisis**

95. PLINIUS Secundus (Maior), C.

Historia naturalis. Venetiis: Nicolaus Jenson, 1472. 2°.

Goff P 788 – HC 13089 – ISTC ip 0078800

Podlaha, str. 70 (*G1)

(Tab. XXVII)

Zlomek (pouze fol. [c1]).

Signatura: **510 F 13**; přírůstkové číslo: **026 034** (inv. č.: 1 505).

PLINIUS Secundus (Minor), C. v. PHILELPHUS, Franciscus

96. PLUTARCHUS

Vitae illustrium virorum. Add: Sextus Rufus: De historia Romana.

Venetiis: Iohannes Rigatius de Monteferrato pro Lucantonio de Giunta, 7. Dec. 1491. 2°.

Goff P 833 – HCR 13129 – ISTC ip 00833000

Kotvan 982

(Tab. XXVIII)

Exemplář neúplný (chybí listy a 2, R 2, R 7). Na fol. a 1v a na vnitřní straně přední desky vpis modrou pastelkou: „S.P.M.⊕ 8°“, na fol. a 3r je papírový štítek se vpisem: „Předcházející titulní list s ozdobnou rytinou vyjmut, opatřen č. 8 a vystaven ve sbírce tisků a vazeb uměl. průmyslového musea v Plzni. 8°“.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem. Stopy po červotoči. Hřbet byl v nové době opraven. Dvě spony. Obě přideštiny byla sňata a jsou nezvěstná. Jako záševků bylo při vazbě užito částí rukopisu ze 14.–15. stol. Vazbu popsal Čadík (viz. níže).

Provenience: Četné rukopisné glosy nejméně dvou rukou, z nichž jedna patřila Šimonovi ze Stráže, který vepsal na fol. a lr elegické dvojverší:

„Pauli Pomponi: dum vixit: chara supellex:

At nunc me Strazius possidet ipse Simon.

1523.“

Tamže kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a číslo Arciděkanské knihovny „120“, které se též opakuje na novodobém štítku na vnitřní straně přední desky. Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha II, str. 0133–0134, inv. č. 1934 uvádí, že se prvotisk dostal do musea „z knihovny arciděkanství plzeňského“.

Prameny a literatura: Čadík 1919, str. 22, č. 1. – Minulostí Západočeského kraje 19 (1983), str. 126. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 131, č. 87.

Signatura: **502 F 12**; přírůstkové číslo: **016 411** (inv. č.: 1 934).

POLITIANUS, Angelus v. FICINUS, Marsilius

97. PRAECORDIALE devotorum. Argentinae: [Iohannes Prüss], 1489. 8°.

Goff P 952 – H 13318 – ISTC ip 00952000

Exemplář neúplný: chybějí listy [A1], [U12]. Stopy po vlhkosti. Místy rukopisně značené signatury složek. Prosté červené iniciály, červené rubriky. Text místy podtrhán červeným inkoustem. Průběžná foliace tužkou.

Přívazek 2 k základnímu tisku (**Inc.**) **Imitatio Christi**.

Signatura: **501 F 7** (starší signatura: ST 39/72); přírůstkové číslo: **004 406**.

98. QUINTILIANUS, M. Fabius

Institutiones oratoriae. Comm. Raphael Regius. Venetiis: Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, 17. Iul. 14[93]. 2°

Goff Q 29 – HC (+ Add) 13652 – ISTC iq 00029000

Exemplář úplný, zčásti porušený červotočem. Rukopisné glosy asi z poloviny 16. století.

Přívazek k základnímu tisku (Pal.): GELLIUS, Aulus: Accipite studiosi omnes... [= Noctes Atticae]

Signatura: **504 F 6**; přírůstkové číslo: **016 408** (inv. č.: 5 997).

RAIMUNDUS de Pennaforte v. **ADAM, Magister**

99. RAINERUS de Pisis

Pantheologia, sive Summa universae theologiae. Norimbergae: Iohannes Sensenschmidt et Henricus Kefer, 8. Apr. 1473. 2°.

Goff R 5 – H 13015 – ISTC ir 00005000

Klausnerová 308 – Riedl 875

Zlomek, pouze Pars I, fol. [n 1].

Signatura: **510 F 14**; přírůstkové číslo: **026 035** (inv. č.: 1 503).

RAYMUNDUS de Pennaforte v. **ADAM, Magister**

100. RAYMUNDUS de Sabunde

Theologia naturalis, sive liber creaturarum. Argentinae: Martinus Flach, 21. Ian. 1496. 2°.

Goff R 33 – HC 14069 – ISTC ir 00033000

Exemplář úplný, jen poněkud poškozený červotočem a nečistotou. Drobné stopy po vlhkosti. Inicialy neprovedeny. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Vazba původní, polokožená, zdobená slepotiskem (linky, vzor granátového jablka s vnitřní florální výzdobou), na dřevěných deskách. Dvě nápisné spony, z nichž jen horní je úplná. Zadní deska je oddělena od knižního bloku. Pokryv zčásti porušen v patě hřbetu a na zadní desce. Obě předsádky chybějí.

Provenience: Na titulním listu přípisek Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu štítek s nápisem (17. století?) „Theologia naturalis Raymundi de Sabunde“, Na titulním listu kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „306“. Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 356“, papírový štítek (4,4 x 14,5 cm) se stručným bibliografickým popisem a s číslem „31“. Na titulním listu kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea

v Plzni“ s číslem „4386“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 19“ a „19/72“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 356. – Macháček 1926, str. 14, č. 18. – Listy filologické 104 (1981), str. 110, č. 49. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 132, č. 90.

Signatura: **501 D 9** (starší signatura: ST 19/72); přírůstkové číslo: **004 386**.

RICHARDUS de Mediavilla v. **MEDIAVILLA, Richardus de**

ROBERTUS Caracciolus v. **CARACCIOLUS, Robertus**

SABUNDE, Raymundus de v. **RAYMUNDUS de Sabunde**

SANCTO GEMINIANO, Dominicus de v. **DOMINICUS de Sancto Geminiano**

SAXOFERRATO, Bartolus de v. **BARTOLUS de Saxoferrato**

101. SCHATZBEHALTER der wahren Reichtümer des Heils. Nürnberg: Anton Koberger, 8. Nov. 1491. 2°

GW 10329 – Goff S 306 – HC 14507 = H 6236 – ISTC is 00306000
Dokoupil 1018 – Zahradník, str. 620

Zlomek, pouze fol. k 3.

Signatura: **510 E 15**; přírůstkové číslo **026 037** (inv. č.: 6 643).

102. SCHEDEL, Hartmann

Liber chronicarum. Norimbergae: Antonius Koberger, 12. Iul. 1493. 2°.

Goff S 307 – HC 14508 – ISTC is 00307000
Balcar, Frant. 105 – Dokoupil 1019–1021 – Kotvan 1042 – Kotvan – Frimmová 430 – Louda 1673–1674 – Riedl 901–903 – Šimáková 870–877 – Zahradník, str. 620

Zlomek, pouze fol. XCIII

Signatura: **510 E 6**; přírůstkové číslo: **026 038** (inv. č.: 6 218).

103. SCHEDEL, Hartmann

Liber chronicarum [Germ.] Das Buch der Croniken und Geschichten. [übersetzt von Georg Alt]. Nürnberg: Anton Koberger, 23. Dez. 1493. 2°.

Goff S 309 – H 14510 – ISTC is 00309000
Dokoupil 1022–1023 – Kotvan 1044 – Lánský 42 – Louda 1676 – Riedl 904–905 – Šimáková 879–886a – Zahradník, str. 620

Exemplář neúplný, poškozený, úvodní vrstva *¹⁰ (značení podle BMC II 437) je rozdělena – titulní list (vystřižený titul, nalepený na čistém papíře) zůstal na původ-

ním místě, kdežto listy *2–10 (rejstřík) je vevázán na konec knihy za neznačený list [CCLXXXVII]. Dále chybí fol. I (na rubu celostránkový dřevorez na slova Žalmu 32,9). Poškozeno je fol. CVI (na rubu byly vyříznuty dřevorezy apoštolů Ondřeje a pod ním Tomáše, oba velikosti 15 x 11 cm). Vyříznuty též listy CCLIX, CCLXII a CCLXVIII, které byly 21. 3. 1984 nalezeny ve sbírce grafik v umělecko-průmyslovém oddělení Západočeského muzea a vráceny na původní místa, kde byly místo nich vevázány listy čistého papíru s přípisky značek, pod nimiž byly vyříznuté listy vystaveny v Umělecko-průmyslovém muzeu města Plzně. Text je porůznu podtrhán, místy glosován latinskými a německými přípisky ze 16.–19. století.

Novodobá polokožená **vazba** na tuhých papírových deskách. Rohy a hřbet z bílé vepřovice, červená ořízka. Na hřbetu nápis (ze 17.–18. století?) „Histor. Vniversal. ab Exor[dio] Mundi usque ad IICDCIII“ (= 1493). Stopy po červotoči.

Provenience: Jak uvádí přípisek na fol. IIr: „Collegij Societatis IESV Ingotstadii 1711“, tvořila kniha součást jezuitské kolejní bibliotéky v Ingotstadu, později byla však odtud jako duplikát vyčleněna [srov. pozdější přípisek rukou 18.–19. stol. na předním přideščí: „Deutsche Incun. Nro. 89 Dupl.“ a razítko na rubu titulního listu „DUPL. BIBLIOTH. KAN ... (?)“] a snad předána do jiné knihovny [tamže razítko „Ad Bibl. Acad. Land.“] Jak svědčí výstřížek blíže neurčeného německého aukčního katalogu z konce 19. nebo z počátku 20. století s popisem tohoto exempláře, přilepený na přední přideščí, kniha prošla aukcí, kde ji koupil pražský antikvář Červenka, od něhož se dostala podle Inventáře sbírek (viz níže) r. 1909 do Umělecko-průmyslového muzea v Plzni.

Výše popsáný neúplný exemplář byl srovnán s úplným prvotiskem pražské Národní knihovny (42 A 20).

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0121–0122, inv. č. 5928. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 132n., č. 91.

Signatura: **502 E 2**; přírůstkové číslo: **016 390** (inv. č.: 5 928).

104. SCHEDEL, Hartmann

Liber chronicarum [Germ.] Das Buch der Croniken und Geschichten. [übersetzt von Georg Alt]. Nürnberg: Anton Koberger, 23. Dez. 1493. 2°.

Goff S 309 – H 14510 – ISTD is 00309000

Zlomek, pouze fol. 1.

Signatura: **510 F 15**; přírůstkové číslo: **026 039** (inv. č.: 1 411).

SCHEURL, Christophorus v. **PHILELPHUS, Franciscus**, přívazek 3.

105. SEELEN – WURZGARTEN. Ulm: Konrad Dinckmut, 18. Dez. 1488. 2°.

C 5346 – ISTD is 00366250

Zlomek, pouze fol. b iiij.

Signatura: **510 E 5**; přírůstkové číslo: **026 036** (inv. č.: 6 225).

106. SPECULUM humanae salvationis (Germ.) Spiegel menschlicher Behaltnis. Basel: Bernhard Richel, 31. Aug. 1476. 2°.

Goff S 664 – HC 14936 – ISTC is 00664000

Zlomek = Schramm 21, Abbildung 191.

Signatura: **510 E 4**; přírůstkové číslo: **026 040** (inv. č.: 6 227).

SPRENGER, Iacobus v. INSTITORIS, Henricus et SPRENGER, Iacobus

107. STELLA clericorum. [Augustae Vindelicorum: Iohannes Schönsperger, circa 1500]. 2°.

H 15070 – ISTC is 00786500

Exemplář úplný, dobře zachovalý. Stopy po nečistotě. Iniciály neprovedeny, text ojedinele opravován rukou asi z 15. století. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Přívazek 1 k základnímu tisku (**Inc.**) **Expositio officii missae...**

Signatura: **502 D 2** (starší signatura: ST 23/72); přírůstkové číslo: **004 390**.

STOER, Nicolaus v. Expositio officii missae...

108. THOMAS Aquinas

Super primo libro Sententiarum. Venetiis: Antonius de Strata, de Cremona, 21. Iun. 1486. 2°.

Goff T 161 – HC 1474 – ISTC it 00161000

Dokoupil 1115 – Klausnerová 340 – Kotvan 1121 – Riedl 961

Exemplář úplný, zachovalý. Střídavě červené a modré iniciály, červené a modré rubriky.

Vazba původní, celokožená, „plzeňská“ (Čadík, viz níže) na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, v nové době zčásti opravená. V rozích a uprostřed obou desek kování. Dvě spony (nápis gotickou minuskulí: „maria“).

Provenience: Na fol. a 2r vps Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“, kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, podélné zazítko „Inventárně provedeno“ s číslem „117“, přepsaným na „170“. Číslo „117“ je též uvedeno na novodobém štítku na vnitřní straně přední desky. Podle Inventáře sbírek (viz níže) pochází tento prvotisk z kostela sv. Bartoloměje v Plzni.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha I, str. 0251–0252, inv. č. 1477. – Čadík 1919, str. 19, č. 3. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 57. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 133, č. 95.

Signatura: **502 F 3**; přírůstkové číslo: **016 305** (inv. č.: 1 477).

109. THOMAS Aquinas

Super quarto libro Sententiarum. Venetiis: [Iohannes Herbort, de Seligenstadt] pro Iohanne de Colonia, Nicolao Jenson et Sociis, 24. Iun. 1481. 2°.

Goff T 171 – HC 1484 – ISTC it 00171000

Dokoupil 1116 – Klausnerová 342 – Kotvan 1124 – Kotvan – Frimmová 466 – Louda 1792–1793 – Zahradník, str. 622

(Tab. XXIX)

Exemplář úplný, poněkud porušený stopami po vlhkosti a po červotoči. Prosté, střídavě červené a modré iniciály, občas s výběhy. Vstupní iniciála [M¹⁵] dvoubarevná s červeným výběhem, dodatečně přizdobená ve vnitřním poli. Červené a modré rubriky. Novodobá foliace tužkou. Latinské rukopisné glosy na fol. a 2v, e 4r, e 5r. Mezi listy e 9–10 zlomek papíru (3,5 x 6,5 cm) se jmény napsanými rukou z 15.–16. stol.: „Katherina Czbelfior(is) de fridlant“ – „Jacobus milner de Zytavia“.

Vazba celokožená, původně rumělkově červená, nyní již zahnědlá, na dřevěných deskách; slepotisková výzdoba (linky, kolky: orel, rozety, florální motiv), chráněná v rozích a uprostřed obou desek kováním, na zadní desce neúplným. Dvě spony, z nichž jen jedna je úplná. Pokryv odřený a zčásti porušený červotočem. Obě přídeští jsou odlepena, knižní blok uvolněn z vazby.

Provenience: Na fol. a 2r přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu asi soudobý štítek s názvem knihy a číslem „37“. Na fol. [a1r] kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „114“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ s pozdější značkou „Prv. 31“, která se opakuje na hřbetu. Na dolním okraji titulního listu kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ a přípisek „Arc. 368“. Tamže papírový štítek (7 x 13 cm) se strojopisným bibliografickým záznamem, kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4398“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 368. – Macháček 1926, str. 17, č. 31. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 58. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 133n., č. 96.

Signatura: **502 D 6** (starší signatura: ST 31/72); přírůstkové číslo: **004 398**.

110. THOMAS Aquinas

Quaestiones de duodecim quodlibet. Venetiis: Hannibal Foxius et Marinus Saracenus pro Francisco de Madiis, 31. Mai 1486. 4°.

Goff T 188 – HC 1406 – ISTC it 00188000

Exemplář úplný, poněkud poškozený: utržena a ztracena je dolní část listu a 2, na němž byl provenienční vpis rukou Felixe Mollera, z něhož se dochovaly jen nepatrné zbytky. Stopy po červotoči a nečistotě. Iniciály střídavě červené a modré; porůznu červené a modré rubriky.

Vazba původní, celokožená, „plzeňská“ (Čadík, viz níže), na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem, v rozích a uprostřed obou desek kování, dvě nápisové spony („maria“) gotickou minuskulí. V nové době byla vazba ve hřbetu opravena koží.

Provenience: Provenienční vpis Felixe Mollera (viz výše). Na fol. [a 1r] kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“ a podélné razítko „Inventárně provedeno“ s číslem „202“ na zadní straně přední desky. Tamže papírový lístek se záznamem: „Z kostela sv. Bartoloměje v Plzni č. 202. Histor. Muzeum 10./9. 1909, tisk benátský 1486.“ Na přední a zadní předsádce podélné razítko „Uměleckoprůmyslové museum v Plzni“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha II, str. 0133–0134, inv. č. 1935. – Čadík 1919, str. 22, č. 2. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 53. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 134, č. 97.

Signatura: **501 F 11**; přírůstkové číslo: **016 314** (inv. č.: 1 935).

111. THOMAS Aquinas

Summa contra gentiles, sive De veritate Catholicae fidei. Ed. Petrus Cantianus. Venetiis: Nicolaus Jenson, 13. Iun. 1480. 2°.

Goff T 193 – HC 1389 – ISTC it 00193000
Louda 1773

Exemplář úplný, poněkud poškozený. Několik stop po červotoči. Prosté, střídavě červené a modré iniciály. Ozdobnější je vstupní iniciála [V¹⁰] na fol. b 1r. Červené a modré rubriky. Novodobá foliace tužkou. Na fol. p 6r po jedné české a německé rukopisné marginální glose z 15.–16. stol. Ojediněle ručka.

Vazba původní z olivově zelené jelenice na dřevěných deskách, zčásti porušená. Dvě úplné spony. Pergamenové záševky.

Provenience: Na fol. a 2r rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Tamže kulaté razítko Zádušního úřadu v Plzni a číslo „25“. Na hřbetu štítek s názvem knihy. Na fol. [a 1r] kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ a přípisek „Arc. 367“. Tamže kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4397“. Na předním příděstí tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 30“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 367. – Macháček 1926, str. 17, č. 30. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 54. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 134, č. 98.

Signatura: **502 D 5** (starší signatura: ST 30/72); přírůstkové číslo: **004 397**.

112. THOMAS de Aquino

Summa theologicae. Pars secunda: Secunda pars. Venetiis: [Leonardus Wild], 1479. 2°.

Goff T 215 – HC 1463 – ISTC it 00215000
Kotvan 1136

Exemplář neúplný (listy n 4, 7 vevázány prázdné). Stopy po vlhkosti a červotoči. Prosté, střídavě červené a modré iniciály; ozdobněji je provedena vstupní iniciála [P¹⁶]. Červené, modré a místy žluté rubriky. Od fol. a 5r in margine rukopisně označen počátek jednotlivých kvestií a totéž průběžně naznačují i rukopisná živá záhlaví. Novodobá průběžná foliace tužkou.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, kolky: orel, florální motiv, drobná rozeta v kruhu), ale porušená vlhkostí a zčásti i červotočem. Byla chráněna v rozích a uprostřed mosaznými puklami, které se zachovaly v úplnosti pouze na přední desce, jež je oddělena od hřbetu. Dvě úplné spony. Obě přidešty jsou uvolněna.

Provenience: Na fol. 2r v úvodní složce přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na hřbetu štítek s názvem knihy a s číslem „48“. Na přední pergamenové předsádce kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 366“. Na vnitřní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 29“. Kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4396“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 366. – Macháček 1926, str. 17, č. 29. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 55. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 134, č. 99.

Signatura: **502 D 4** (starší signatura: ST 29/72); přírůstkové číslo: **004 396**.

113. THOMAS Aquinas

Summa theologiae: Pars tertia, cum additionibus. Venetiis: Bernardinus Stagninus, de Tridino, 10. Apr. 1486. 2°.

Goff T 222 – HC 1470 – ISTC it 00222000
Dokoupil 1114 – Klausnerová 339 – Kotvan 1138

Exemplář úplný, poněkud poškozený červotočem a vlhkostí. Dvojbarevná vstupní iniciála [Q⁹] modrou a rumělkovou barvou. Ostatní iniciály střídavě modré a červené. Červené a modré rubriky. Na zadním přidešty rukou 15.–16. stol. „II 46“.

Vazba původní, celokožená, „plzeňská“ (Čadík, viz níže) na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem a opatřená v rozích i uprostřed obou desek ozdobným kováním. Dvě spony. Hřbet byl v nové době opraven. Přední přidešty chybí.

Provenience: Na fol. a 2r provenienční vpis rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Na fol. a 1r razítko Zádušního úřadu v Plzni a číslo „126“. Podle Inventáře sbírek (viz níže) „z knihovny kostela sv. Bartoloměje č. 126“.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha I, str. 0251–0252, inv. č. 1479 – Čadík 1919, str. 20, č. 5. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 56. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 134n., č. 100.

Signatura: **504 A 9**; přírůstkové číslo: **016 302** (inv. č.: 1 479).

114. THOMAS Aquinas

Catena aurea super quattuor evangelistas. Venetiis: Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, 4. Iun. 1493. 2°.

Goff T 232 – H 1336 – ISTC it 00232000
Klausnerová 330 – Kotvan 1140

Exemplář úplný, poněkud poškozený červotočem, stopy po vlhkosti. Dřevořezové iniciály, výjimečně červeně kolorované. Ojedinelé přípisky rukou 15.–16. stol.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, chráněná v rozích a uprostřed obou desek kováním. Dvě spony, z nichž jen jedna je úplná. Dnes již málo zřetelná slepotisková výzdoba. Hřbet je stržen, pokryv zčásti porušen, knižní blok uvolněn z vazby. Zadní přideštlí chybí.

Provenience: Na titulním listu přípisek rukou Felixe Mollera „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“ a na hřbetu zbytek štítku s názvem a číslem „31“. Razítko Zádušního úřadu v Plzni na fol. a 2r s číslem „21“. Na rubu titulního listu kulaté razítko „Historické MUSEUM V PLZNI“ s přípisem „Arc. 371“ a na zadní straně přední desky tištěné exlibris „BIBLIOTHECA MUSEI PILSNENSIS“ se starší značkou „Prv. 34“. Kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“ s číslem „4401“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 17, č. 371. – Macháček 1926, str. 18, č. 37. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 52. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 135, č. 101.

Signatura: **501 A 11** (starší signatura: ST 34/72); přírůstkové číslo: **004 401**.

115. THOMAS Aquinas

De ente et essentia. Lipsiae: Iacobus Thanner, 1499. 4°.

H 1503 – ISTC it 00290600

Exemplář úplný, zachovalý. Četné rukopisné glosy z počátku 16. století.

Přívazek 1 k základnímu tisku (Pal.): NIGER, Petrus: Clypeus Thomistarum...

Signatura: **502 F 4**; přírůstkové číslo: 016 309 (inv. č.: 2 891).

116. THOMAS de Argentina

Scripta super quattuor libros Sententiarum. Ed. Pallas Spangel. Argentinae: Martinus Flach, 1490. 2°.

Goff T 343 – C 603 – ISTC it 00343000
Dokoupil 1120 – Kotvan 1154 – Kotvan – Frimmová 474 – Louda 1796 – Šimáková 953

Exemplář úplný (Pars I–IV v jediném svazku), zachovalý. Místy stopy po vlhkosti a červotoči. Iniciály neprovedeny. Průběžná novodobá foliace tužkou.

Poškozená celokožená **vazba** na dřevěných deskách byla r. 1981 obnovena. Původní pokryv se slepotiskovou výzdobou (linky, po okrajích šestilisté růže,

ve vnitřním poli vzor granátového jablka spojený s florálním motivem; na zadní desce poněkud odlišná výzdoba). Stopy po červotoči. V rozích obou desek kování.

Provenience: Na titulním listu přípisek: „Anno 1511 fata solvit Venerabilis vir, dominus Caspar de Nova domo, Canonicus et praedicator Ecclesiae pragensis nec non decanus omnium sanctorum. Hunc librum plznensi ecclesie maiori in remedium anime sue contulit. Orate pro anima eius.“ (O Kašparovi z Jindřichova Hradce a jeho vztahu k Plzni srv. Zprávy Jednoty klasických filologů 22, 1980, str. 160–164.) Poněkud níže přípisek rukou Felixe Mollera: „Ex libris Archidiaconatus Pilsnensis“. Později kulaté razítko Zádušního úřadu v Plzni a číslo „230“. Porůznu kulatá razítka „Historické MUSEUM V PLZNI“, na předním přideštní kulaté razítko „Knihovna Západočeského musea v Plzni“.

Prameny a literatura: Inventář 1940, fol. 16, č. 352. – Macháček 1926, str. 13, č. 14. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 135, č. 102.

Signatura: **501 D 6** (starší signatura: ST 15/72); přírůstkové číslo: **004 382**.

117. TWINGER von Koenigshofen, Jakob

Martimiani. (Chronik von allen Kaisern und Königen, boh.). Přeložil Beneš z Hořovic. V Starém Městě pražském: [Tiskař Pražské bible], 26. IX. 1488. 2°.

Goff C 486 – H 5003 – ISTC ic 00486000
Knihopis XL

(Tab. XXX)

Zlomek (pouze fol. h 3), který se dostal do Plzně v blíže neuvedené době.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha I, str. 0255–0256, iuv. č. 1504.

Signatura: **510 F 3**; přírůstkové číslo: **026 041** (inv. č.: 1 504).

118. ULMER, Ulricus

Fraternitas cleri. [Ulmae: Iohannes Zainer, circa 1480.] 2°.

Goff U 57 – HC 16083 – ISTC iu 00057000
Louda 1834 – Podlaha, str. 28 (*G 2.2) = str. 31 (*C 77,6) = str. 82 (*J 11,1) – Riedl 989

Exemplář úplný, poněkud poškozený červotočem a vlhkostí. Iniciály provedeny jen zčásti, text místy podtrhán. Na fol. [a 1r] rukou 15. století: „Fraternitas cleri“.

Přívazek 2 k základnímu tisku (**Inc.**) **Expositio officii missae ...**

Signatura: **502 D 2** (starší signatura: ST 23/72); přírůstkové číslo: **004 390**.

UTINO, Leonardus de v. **LEONARDUS de Utino**

119. VERSEHUNG von Leib, Seele, Ehre und Gut. Nürnberg: [Peter Wagner, 14]89. 4°.

Goff V 235 – HC 16019 – ITC iv 00235000

Šest zlomků, které byly srovnány s úplným prvotiskem pražské Národní knihovny (41 G 17). Jde o tyto iniciály, vyřiznuté z následujících listů: fol. b 5: S, fol. h 4: E, fol. k 6: H, fol. p 7: I, fol. r 4: N, fol. y 3: D.

Signatura: 510 E 7; přírůstkové číslo: 026 042 (inv. č.: 2 896).o

VERSOR, Iohannes v. (Pal.) NIGER, Petrus, přívazek 3

120. VINCENTIUS Bellovacensis

Speculum doctrinale. [Argentinae: R-impressor (= Adolphus Rusch) 1477–11. Feb. 1478]. 2°.

Goff V 278 – C 6242 – ITC iv 00278000

Kotvan – Frimmová 495 – Louda 1860

(Tab. XXXI–XXXII)

Exemplář neúplný. Chybí (prázdné) listy [a 1], [ee 8]. Mezi zlomky byly nalezeny původně – asi z výstavnických důvodů – vyjmuté listy [a 2] (= inv. č. 18704) a [c 1] (= inv. č. 18705) a vráceny na původní místo. Již v 15. století byl při vazbě omylem jako ff [y 4–5] vevázán dvojlist, který tvoří závěr XVII. knihy a patří do složky [dd⁸]; na fol. [y 3v] je to naznačeno přípisem rukou 15. stol.: „verte duo folia et invenies huius libri finem“, přičemž na počátku omylem vevázaného dvojlistu je touž rukou vpis: „Istud, quod sequitur, est finis XVII. libri.“ Tomu odpovídá vpis na fol. [dd 3v] touž rukou jako výše: „Residuum huius Xvij. libri quaere post VII. librum et ibi eciam invenies principium XVIII. libri.“

Kromě prostých iniciál, střídavě červených a modrých, se vyskytuje 56 bohatě iluminovaných iniciál, zdobených zčásti zlatem a stříbrem a opatřených výběhy.

Vazba původní, celokožená, na dřevěných deskách, zdobená slepotiskem (linky, tvořící kosočtverečná pole, zdobená kolky: rozetky, hvězdičky, mořská panna, heraldická lilie) je poškozena červotočem a v dolní části přední desky, hřbetu a zadní desky byla v nové době vyspravena koží. Kování i obě spony jsou ztraceny. Knižní blok je porušen červotočem a vlhkostí, takže se papír místy rozpadá.

Provenience: Část přední pergamenové předsádky byla vyřiznuta a je ztracena. Na zachované horní části je pamětní zápis rukou z konce 15. stol.: „1497. Istud est volumen quintum, in quo continetur speculum doctrinale Vincencij Beluacensis donatum a predicto Johanne victoris presbitero pro ecclesia Sancti Bartholomei in nova Plzna. Oretur Deus pro eo.“ Zbytek přední předsádky o velikosti 28,7 x 38 cm byl vyřiznut a je neznámý. Na hřbetu v hlavě knihy nápis rukou 17. století s názvem a číslem Arciděkanské knihovny: „SPECULUM DOCTRINALE Vincencij Beluacensis – 5“. Poněkud níže novodobý štítek s pozdějším číslem Arciděkanské knihovny „15“. V knize se častěji opakují kulatá razítka „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI.“ Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0143–0144, inv. č. 5992, uvádí, že tento prvotisk pochází z Arciděkanské knihovny v Plzni.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0143–0144, inv. č. 5992. – Inventář 1940, fol. 21, inv. č. 5992. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 61 a str. 113. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 135n., č. 105.

Signatura: 503 C 2; přírůstkové číslo: 016 295 (inv. č. : 5 992 + 18704, 18705).

121. VINCENTIUS Bellovacensis

Speculum historiale. [Argentinæ: R-impressor (= Adolphus Rusch), circa 1473]. 2°.

Goff V 282 – C 6245 – ISTC iv 00282000
Dokoupil 1178

(Tab. XXXIII)

Exemplář neúplný (pouze vol. III–IV) v jednom svazku. Složky odpovídají počtem listů i jejich složením popisu, který podal Polain (B) 3940. Zčásti poškozený vlhkostí a červotočem. Ve vol. IV na fol. q 2r dole přilepen proužek papíru s tímto záznamem: „Předcházející list vyjmut, označen č. 69 a dán k dispozici pro vystavení ve sbírkách tisků a vazeb v Uměl.-průmysl. museu“. Pod tím modrou tužkou „S.P.M.⊕ 32“. Mezi listy p6–q2 je vevázan list čistého papíru s přípisem: „S.P.M.⊕ 32 Karton č. 69“. Obdobný přípis je uveden také na fol. p 6r dole. Vyjmutý list q 1 byl v dubnu 1981 nalezen a vložen na původní místo. Na jeho horním okraji je proužek papíru se záznamem: „List vyříznutý Jos. Škorpilem prý z Gratiani Decreta tištěných u Schäffera v Mohuči 1472.“ Na dolním okraji číslo „69“. Poslední (prázdný) list ve vol. IV je ztracen. Výzdoba dvojího druhu. Průběžně jsou provedeny prosté, střídavě červené a modré iniciály, červené a modré rubriky, velká písmena jsou zčásti obliterována a text byl místy červeně podtrhán. 31 nákladnějších několikabarevných iniciál s výběhy, přizdobenými občas tepaným zlatem a stříbrem.

Vazba „plzeňská“ (Čadík s popisem, viz níže), byla v Umělecko-průmyslovém muzeu opravena, asi i převázána. Obě přیدهští a předsádky se nedochovaly.

Provenience: Ve vol. III. na fol. a lr kulaté razítko „ZÁDUŠNÍ ÚŘAD V PLZNI“, podélné razítko „Inventárně provedeno“ a číslo „7“, které se opakuje na vnitřní straně přední desky. Tamtéž lístek (9 x 18 cm) s několika údaji o vazbě.

Prameny a literatura: Inventář sbírek Umělecko-průmyslového musea m. Plzně, kniha V, str. 0151–0152. – Inventář 1940, fol. 22, č. 6012 – Čadík 1919, str. 25, č. 1. – Listy filologické 104 (1981), str. 111, č. 62. – Gotika v západních Čechách, Praha 1995, str. 136, č. 106.

Signatura: 501 C 1; přírůstkové číslo: 016 293 (inv. č.: 6 012).

122. VINCENTIUS Bellovacensis

Speculum morale. Argentinæ: Iohannes Mentelin, 9. Nov. 1476. 2°.

Goff V 288 – C 6252 – ISTC iv 00288000
Dokoupil 1179 – Kotvan 1220 – Louda 1861 – Riedl 1003

(Tab. XXXIV)

477 listů (shodně s Copingerem). Varianta A (sine colophone), srov. Incunabula quae in bibliothecis Poloniae asservantur ... 1970, 5651.